

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΕΦΑΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ

“Η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην τοπική οικονομία,
η περίπτωση του Δήμου Επισκοπής”

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η έννοια και ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1.1	Ο θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	4
1.2	Η νομική φύση των διατάξεων του ισχύοντος συντάγματος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση	5
1.2.1	Οι πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί	6
1.2.2	Οι δευτεροβάθμιοι οργανισμοί	11
1.3	Η εκλογή των οργάνων των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης- 1.§	12
1.4	Η αυτοτέλεια των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Μεθοδολογία και τρόπος Συλλογής Πηγών και Πληροφοριών Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας

2.1	Συλλογή δεδομένων	16
2.2	Δευτερεύων δεδομένα	18
2.2.1	Μειονεκτήματα Δευτερογενών δεδομένων	19
2.2.2	Πηγές δευτερογενών δεδομένων	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Παρουσίαση Δήμου Επισκοπής στη Κρήτη

3.1	Συνοπτική ιστορική αναδρομή του Δήμου Επισκοπής	21
3.1.2	Δυνατότητα Ανάπτυξης Φυσικών Πόρων	24
3.1.3	Δασοπονία	26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αναπτυξιακές δράσεις Νομού Ηρακλείου και Δήμου Επισκοπής-παρουσίαση μελέτη

4.1 Τοπικό πρόγραμμα Leader	<u>30</u>
4.1.1 Βασική φιλοσοφία της κοινοτικής πρωτοβουλίας leader	<u>30</u>
4.1.2 Πρόγραμμα leader και τεχνική στήριξη φορέα υλοποίησης (ομάδα τοπικής δράσης)	<u>32</u>
4.1.3 Προστασία ανάδειξης και αξιοποίησης φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	<u>38</u>
4.1.4 Σκοπός και Στόχοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω της αναπτυξιακής εταιρείας στο Δήμο Επισκοπής	<u>40</u>
4.2 Δραστηριότητες και Αντικείμενο Λειτουργίας Αναπτυξιακής Πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου	<u>48</u>
4.2.1 Οφέλη Δήμου Επισκοπής από την ανάπτυξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου	<u>60</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Η φροντίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ) και πρόσβαση αυτών στις Υπηρεσίες Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Ελληνική Νομοθεσία

5.1 Τι ορίζονται ως άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμεΑ)	<u>60</u>
5.2 Ποια η αντιμετώπιση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα γενικότερα	<u>67</u>
5.3 Αρχικό Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 το οποίο αναφερόταν στην πρόσβαση των ΑμεΑ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και προσπαθούν να «κάνουν πράξη» οι τοπικές Αρχές του Νομού Ηρακλείου και ο Δήμος Επισκοπής	<u>70</u>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ	<u>76</u>
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	<u>78</u>
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	<u>81</u>

Εισαγωγή

Η δημόσια εξουσία που ασκείται από τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς παρουσιάζει σε σχέση με το κράτος μια διαφορά. Ότι δεν έχει πρωτογενή χαρακτήρα, αλλά είναι δοτή ή παράγωγη. Δεν αποτελεί ίδιο δικαίωμα των νομικών προσώπων που την ασκούν, αλλά ασκείται από τα πρόσωπα αυτά κατά παροχή εκ μέρους της πολιτείας. Το κράτος παραχωρεί για ορισμένα θέματα, και κατά ένα ορισμένο τμήμα, την εξουσία αυτή για άσκηση στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς με περιορισμούς, που θέτει η νομοθετική του εξουσία. Επομένως, το κράτος μπορεί να αυξήσει ή να ελαττώσει ή και να άρει από τα εν λόγω νομικά πρόσωπα την εξουσία που τους έχει δώσει (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το κράτος που είναι το ίδιο δημιουργός των αυτοδιοικούμενων οργανισμών μπορεί και να τους καταργήσει με απλό νόμο εκτός βέβαια από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, που υπάρχει γι' αυτούς περιορισμός από το άρθρο 102 § 1 του Συντάγματος. Για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού όχι μόνο υπάρχει συνταγματική απαγόρευση κατάργησης τους, αλλά πρέπει και να έχουν ένα κύκλο υποθέσεων (τοπικές υποθέσεις), που να τις διαχειρίζονται με δική τους πρωτοβουλία.

Φορείς αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι μόνο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Αυτά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, δηλαδή σε εδαφικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και σε μη εδαφικά. Στη διάκριση αυτή στηρίζεται ο χωρισμός της αυτοδιοίκησης σε τοπική και ειδική ή καθ' ύλην. Φορείς δηλαδή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι εδαφικά νομικά πρόσωπα,

ενώ φορείς της ειδικής ή καθ' ύλην είναι μη εδαφικά νομικά πρόσωπα (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Ευχαριστίες

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στον Καθηγητή μου και επιβλέπων της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας Κα Αθανασία Τριανταφυλλοπούλου για την πολύ μεγάλη βοήθεια της κατά την διάρκεια της έρευνας μας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω όλους εκείνους που με βοήθησαν στην έρευνα μου και μου έδωσαν όλα τα στοιχεία για να με βοηθήσουν να αναπτύξω το θέμα μου. Όλα τα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης του Δήμου Επισκοπής για τις σημαντικές πληροφορίες που μου έδωσαν και που με κατατόπισαν κατάλληλα να κατανοήσω τα προβλήματα ,τις ανάγκες και το βασικότερο πως συμβάλλει η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην τοπική οικονομία ενός μικρού Δήμου όπως είναι ο Δήμος Επισκοπής. Τέλος, θα επιθυμούσα να αποστείλω τις ευχαριστίες μου στα μέλη της οικογενείας μου οι οποίοι όλο αυτόν τον καιρό της προετοιμασίας της συγκεκριμένης εργασίας αλλά και έρευνας με στήριξαν σε υπέρτατο βαθμό.

1. Κεφάλαιο 1^ο : Η Έννοια και ο Θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1.1 Ο Θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η δημόσια εξουσία που ασκείται από τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς παρουσιάζει σε σχέση με το κράτος μια διαφορά. Ότι δεν έχει πρωτογενή χαρακτήρα, αλλά είναι δοτή ή παράγωγη. Δεν αποτελεί ίδιο δικαίωμα των νομικών προσώπων που την ασκούν, αλλά ασκείται από τα πρόσωπα αυτά κατά παροχή εκ μέρους της πολιτείας. Το κράτος παραχωρεί για ορισμένα θέματα, και κατά ένα ορισμένο τμήμα, την εξουσία αυτή για άσκηση στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς με περιορισμούς, που θέτει η νομοθετική του εξουσία. Επομένως, το κράτος μπορεί να αυξήσει ή να ελαττώσει ή και να άρει από τα εν λόγω νομικά πρόσωπα την εξουσία που τους έχει δώσει (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το κράτος που είναι το ίδιο δημιουργός των αυτοδιοικούμενων οργανισμών μπορεί και να τους καταργήσει με απλό νόμο εκτός βέβαια από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, που υπάρχει γι' αυτούς περιορισμός από το άρθρο 102 § 1 του Συντάγματος. Για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού όχι μόνο υπάρχει συνταγματική απαγόρευση κατάργησής τους, αλλά πρέπει και να έχουν ένα κύκλο υποθέσεων (τοπικές υποθέσεις), που να τις διαχειρίζονται με δική τους πρωτοβουλία.

Φορείς αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι μόνο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Αυτά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, δηλαδή σε εδαφικά

νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και σε μη εδαφικά. Στη διάκριση αυτή στηρίζεται ο χωρισμός της αυτοδιοίκησης σε τοπική και ειδική ή καθ' ύλην. Φορείς δηλαδή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι εδαφικά νομικά πρόσωπα, ενώ φορείς της ειδικής ή καθ' ύλην είναι μη εδαφικά νομικά πρόσωπα (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

1.2 Η Νομική Φύση των Διατάξεων του Ισχύοντος Συντάγματος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η έννοια της συνταγματικής κατοχύρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι γενικά αμφίβολη. Ειδικότερα, συζητήθηκε στην Ελλάδα υπό το Σύνταγμα του 1927, αν οι συνταγματικές διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση είναι επιτακτικές ή κατευθυντήριες. Οι σχετικές διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος έχουν αναμφίβολα επιτακτικό χαρακτήρα εν όψει της σαφούς διατύπωσης τους. Οι διατάξεις των σύγχρονων Συνταγμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνουν αυτήν ως ένα θεσμό του δημοσίου δικαίου. Το Σύνταγμα του 1975 κατοχυρώνει την τοπική αυτοδιοίκηση απόλυτα και όχι ως θεσμό δημοσίου δικαίου, δηλ. όχι μόνο την ουσία αυτής. Το αρχικό αρθρ. 102 αυτού (§ 1,2 και 5) δεν περιελάμβανε την επιφύλαξη του νόμου, που αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση ενός συνταγματικά κατοχυρωμένου θεσμού δημοσίου δικαίου.

Αντίθετα, οι αναθεωρημένες διατάξεις των § 1,2,4 και 5 του άρθρου αυτού περιλαμβάνουν την επιφύλαξη του νόμου. Παρ' όλα αυτά όμως, υπό το αναθεωρημένο Σύνταγμα η τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνεται σε όλη την έκταση της και ο νομοθέτης δεν μπορεί να την περιορίζει. Διότι, αντικείμενο της επιφύλαξης του νόμου, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες διατάξεις του

άρθρου, δεν είναι η καθιέρωση περιορισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά η ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση με την οργάνωση και λειτουργία των τοπικών οργανισμών, που θα μπορούσε ούτως ή άλλως να στηριχτεί στη γενική διάταξη του αρθρ. 26 § 1 του Συντάγματος. Αυτός μπορεί μόνο να επιτελεί τα ακόλουθα :

- να καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή στους επιμέρους βαθμούς (§ 1 εδ. γ')
- να καθορίζει τους επιμέρους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, τις αρχές τους, τη διαδικασία εκλογής τους και τη θητεία τους (§ 2)
- να θεσπίζει τον περιορισμό που προβλέπεται από την § 3'

Έτσι, έννοια τοπικής αυτοδιοίκησης και συνταγματική κατοχύρωση αυτής ταυτίζονται.

Σχήμα Νο.1 – Διοικητικός και Νομικός Διαχωρισμός Κράτους

1.2.1 Οι Πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί

Με την αρχική διάταξη της § 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος καθιερώνονταν δύο είδη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης του ίδιου πρώτου βαθμού, δηλαδή ο *δήμος και η κοινότητα*. Τα νεώτερα Συντάγματα καθιέρωσαν την αρχή ότι ολόκληρη η Επικράτεια οφείλει να διαιρείται σε δήμους και κοινότητες με την έννοια αυτών που ήταν γνωστή στη νομοθεσία που ίσχυε κατά την ψήφισή τους. Κατοχύρωσαν δηλαδή τους θεσμούς των δήμων και κοινοτήτων, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν στη νομοθεσία από τη μεταρρύθμιση του ν. ΔΝΖ71912 μέχρι της ψηφίσεως τους. Το σχήμα

εξελίχθηκε στις επιμέρους πτυχές του αλλά ουσιαστικά παρέμεινε αμετάβλητο (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Από τους συνταγματικά κατοχυρωμένους θεσμούς των δήμων και κοινοτήτων απόρρεε αναμφίβολα ένα δικαίωμα δημοτικής και κοινοτικής αυτοδιάθεσης, δηλ. ένα δικαίωμα των πολιτών στην ίδρυση και κατάργηση των τοπικών αυτών οργανισμών. Έτσι, όταν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, η διοίκηση όφειλε και οφείλει να εγκρίνει την αναγνώριση ή προσάρτηση που ζητούν οι πολίτες. Η ίδρυση και κατάργηση δήμων και κοινοτήτων με μονομερή πράξη του κράτους και παρά τη θέληση των ενδιαφερομένων πολιτών ήταν επομένως, κατ' αρχήν, συνταγματικά ανεπίτρεπτη και προσέβαλε το δικαίωμα της δημοτικής-κοινοτικής αυτοδιάθεσης αυτών. Η αναγκαστική κατάργηση ενός τοπικού οργανισμού επιτρεπόταν μόνο κατ' εξαίρεση, όταν αυτός δεν τηρούσε τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, ο νέος κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων ψηφίστηκε στις 18 Μαΐου 2006 από τη Βουλή των Ελλήνων και έγινε Νόμος του Κράτους υπ' αριθμόν 3463 (ΦΕΚ 114 Α / 8-6-2006) προβλέπει την ένωση Δήμων και Κοινοτήτων. Αναλυτικά, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1, οι Δήμοι ή Κοινότητες που συνορεύουν μπορούν να ενωθούν σε έναν Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως εξής:

α. Δύο ή περισσότεροι όμοροι Δήμοι μπορούν να ενωθούν και να αποτελέσουν ένα Δήμο μετά από αποφάσεις των δημοτικών τους συμβουλίων που λαμβάνονται, με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών κάθε συμβουλίου.

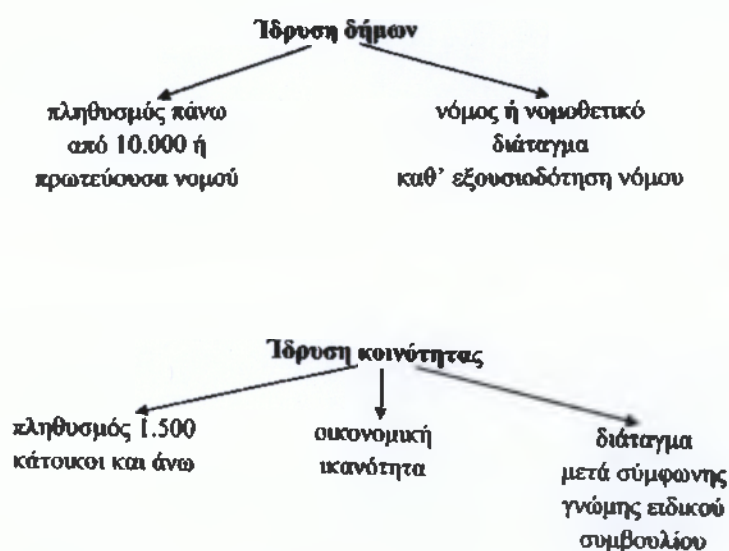
β. Μία ή περισσότερες Κοινότητες, που συνορεύουν με ένα Δήμο, μπορούν να ενωθούν με αυτόν, μετά από αποφάσεις των συμβουλίων τους και απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, που λαμβάνονται με πλειοψηφία των τριών πέμπτων (3/5) του συνολικού αριθμού των μελών κάθε συμβουλίου.

γ. Δύο ή περισσότερες όμορες Κοινότητες μπορούν να ενωθούν και να αποτελέσουν ένα Δήμο, μετά από αποφάσεις των συμβουλίων τους, που λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, οι ενώσεις των περιπτώσεων α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου είναι δυνατόν να γίνουν και κατόπιν τοπικού δημοψηφίσματος κατά τη διαδικασία του άρθρου 216. Στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, με τις αποφάσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου προτείνεται το όνομα και η έδρα του νέου Οργανισμού. Στην παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, οι Δήμοι που δημιουργούνται με τη διαδικασία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση, την οποία χρηματοδοτεί το Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων (Ε.Π.Ε.), που δημιουργείται για το σκοπό αυτόν. Οι πόροι του προέρχονται είτε από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους είτε από άλλες, εθνικές ή κοινοτικές, πηγές χρηματοδότησης.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας, καταρτίζεται το Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων (Ε.Π.Ε.) και καθορίζεται η διαδικασία, το ύψος και ο τρόπος κατανομής των πόρων του. Η παράγραφος 5 του ίδιου

άρθρου ορίζει ότι για το χρόνο που υπολείπεται μετά την ένωση και μέχρι τη λήξη της δημοτικής ή κοινοτικής περιόδου τα αιρετά όργανα των Δήμων και Κοινοτήτων, για όλα τα σχετικά δικαιώματά τους, θεωρείται ότι εξαντλούν την τετραετία για την οποία έχουν εκλεγεί. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 23.

Σύμφωνα με το νέο άρθρο 1 του νέου κώδικα για τη σύσταση και τις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων, στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας, αποτελεί θεμελιώδη θεσμό του δημόσιου βίου των Ελλήνων, όπως αυτός κατοχυρώνεται από τις διατάξεις του άρθρου 102 του Συντάγματος και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Τοπικής Αυτονομίας που κυρώθηκε με το ν. 1850/1989 (ΦΕΚ 144 Α') και στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, οι Δήμοι και οι Κοινότητες συγκροτούν τους Οργανισμούς του Πρώτου Βαθμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στο άρθρο 2 του νέου κώδικα που αφορά τη σύσταση των Δήμων και Κοινοτήτων στην παράγραφο 1 αναφέρεται ότι οι Δήμοι είναι α) Όσοι έχουν ήδη συσταθεί με νόμο, β) όσοι προέρχονται από ένωση Δήμων ή Δήμων και Κοινοτήτων ή Κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του παρόντος, γ) όσες Κοινότητες έχουν πληθυσμό άνω των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) κατοίκων κατά την τελευταία απογραφή. Στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι οι Κοινότητες είναι όσες έχουν ήδη συσταθεί ή διατηρηθεί με νόμο. Στην παράγραφο 3 αναφέρεται ότι οι Δήμοι διαιρούνται σε δημοτικά διαμερίσματα, σύμφωνα με το άρθρο 117. Στην παράγραφο 4 ορίζεται ότι στους Δήμους και στις Κοινότητες που συστήθηκαν με το άρθρο 1 του ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244 Α'), η εδαφική περιφέρεια κάθε Ο.Τ.Α. που καταργήθηκε και κάθε οικισμού που προσαρτήθηκε αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου Δήμου ή της Κοινότητας και ονομάζεται "Τοπικό Διαμέρισμα". Τοπικά διαμερίσματα αποτελούν, επίσης, οι Δήμοι και οι Κοινότητες που καταργήθηκαν κατόπιν συνένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 1416/1984 (ΦΕΚ 18 Α') και 1622/1986 (ΦΕΚ 92 Α') (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

1.2.2 Οι Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί

Σοβαρές προσπάθειες καθιέρωσης του θεσμού της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, ο οποίος έχει τις ρίζες του στην τουρκοκρατία, έγιναν με τη θέσπιση των επαρχιακών συμβουλίων του β.δ. της 18.12.1836 και του 1891 και των νομαρχιακών συμβουλίων του ν. της 27.5.1887, του ν.δ. 9/10 Μαΐου 1923, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους ν. 3117 και 3154 του 1923 και ιδιαίτερα με το ν. 4249/1929 (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Συνταγματικά καθιερώθηκε ο θεσμός για πρώτη φορά από το Σύνταγμα του 1927 (αρθρ. 107), το οποίο προέβλεπε ως αναγκαία την καθιέρωση του θεσμού από τον κοινό νομοθέτη. Η σχετική διάταξη όμως του Συντάγματος αυτού δεν έτυχε εφαρμογής. Βέβαια, ψηφίστηκε κατ' εφαρμογή της ο ν. 4249/1929, όμως έμεινε στην πράξη ανεκτέλεστος (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το Σύνταγμά μας (αρθρ. 102) κατοχυρώνει την ύπαρξη της δεύτερης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία της οποίας αφήνει στην ευχέρεια του νομοθέτη. Αυτό, όπως ήδη εξετάστηκε, κατοχύρωνε υπό την αρχική διατύπωση της διάταξης του αρθρ. 102 § 1 του Συντάγματος, την πρώτη μόνο βαθμίδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμους-κοινότητες). Με αυτό τον τρόπο διαβάθμιζε έμμεσα και τη σημασία τους, εντάσσοντας στην αρχικά υφιστάμενη συνταγματική τάξη την πρώτη μόνο βαθμίδα, η οποία έτσι καθίστατο ανεξάρτητη από πολιτικές και κομματικές επιλογές, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες καθίσταντο συνάρτηση των τελευταίων.

Μετά την αναθεώρηση του 2001, το άρθρο 102 § 1 του Συντάγματος προβλέπει πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους οργανισμούς χωρίς να τους ορίζει. Η μη συνταγματική κατοχύρωση και του τρίτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, σωστά επικρίθηκε από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης κατά την ψήφιση του άρθρου αυτού. Ο νομοθέτης έχει ευρύτερη διακριτική ευχέρεια κατά τη ρύθμιση του θέματος των δύο βαθμίδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Για όλες τις βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης ισχύει η ίδια συνταγματική κατοχύρωση ως προς τον κύκλο των αρμοδιοτήτων τους και την έκταση της κρατικής εποπτείας. Από τη διατύπωση της παραγράφου 1 του αρθρ. 102 φαίνεται να προκύπτει ότι εφόσον συσταθούν δευτεροβάθμιοι τοπικοί οργανισμοί, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων του επιπέδου τους ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα τους. Διαφοροποίηση υπήρχε μόνο, πριν από την αναθεώρηση του 2001, ως προς τη διοικητική τους αυτοτέλεια.

1.3 Η Εκλογή των Οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η άμεση ή έμμεση σύμπραξη του λαού του τοπικού οργανισμού, κατά την άσκηση της δημόσιας διοίκησης που του έχει ανατεθεί, είναι ένα ουσιαστικό στοιχείο της έννοιας της σύγχρονης τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο τύπος της έμμεσης τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αυτός που ισχύει στα σύγχρονα κράτη και μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Η νομοθετική εξουσία δεν μπορεί ν' αντικαταστήσει το καθαιρούμενο από το Σύνταγμα αντιπροσωπευτικό σύστημα με το σύστημα της άμεσης δημοκρατίας.

Στην ισχύουσα νομοθεσία κατοχυρώνονται ατελώς διάφορες μορφές άμεσης δημοκρατίας, ιδιαίτερα, με την πρόβλεψη της «λαϊκής συμμετοχής» σε συνελεύσεις των κατοίκων. Αυτό συμβαίνει κυρίως στους μικρούς τοπικούς

οργανισμούς (αρθρ. 121 Δ.Κ.Κ.) ή στο επίπεδο των δημοτικών διαμερισμάτων (αρθρ. 135 επ. Δ.Κ.Κ.). Η συμμετοχή αυτή έχει περισσότερο συμβουλευτικό χαρακτήρα και δεν προβλέπονται νομοθετικά κανόνες σαφείς για τη συγκρότηση των συνελεύσεων αυτών ή για την περιοδικότητα των συγκλήσεων τους.

Ο λαός ενός τοπικού οργανισμού είναι το ανώτατο όργανο του και ο φορέας της παραχωρούμενης σ' αυτόν από το κράτος δημόσιας διοίκησης . Το αιρετό των οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κατοχυρώνεται απ' όλα τα ελληνικά Συντάγματα από το 1864 μέχρι σήμερα. Η πραγματική έννοια της συνταγματικής διάταξης που καθιερώνει το αιρετό των δημοτικών και κοινοτικών αρχών είναι πως οι αρχές αυτές πρέπει οπωσδήποτε να εκλέγονται από τους πολίτες, δηλ. πρέπει να διενεργηθεί οπωσδήποτε η σχετική εκλογή. Επομένως, αν σε ορισμένο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης οι προταθέντες υποψήφιοι δεν είναι περισσότεροι π.χ. των εκλέξιμων συμβούλων, αυτοί δεν μπορούν να ανακηρυχθούν ως εκλεγέντες. Όπως επίσης, και οι υποψήφιοι δήμαρχοι ή πρόεδροι κοινότητας σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός.

Κατά το Σύνταγμα (αρθρ. 24 του Ν. 3463/2006 (ΦΕΚ Α 114/30.6.2006)), οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία. Καθολική είναι η ψηφοφορία που περιλαμβάνει κατ' αρχήν όλους τους Έλληνες υπηκόους που έχουν συμπληρώσει μια ορισμένη ηλικία, και που ο Δ.Κ.Κ. προβλέπει την ίδια με την εκάστοτε απαιτούμενη για τις βουλευτικές εκλογές, δηλ. από το 1981 το δέκατο όγδοο έτος, και είναι δημότες του δήμου ή της κοινότητας. Μυστική είναι η ψηφοφορία που δεν

γίνεται παρουσία άλλων και το περιεχόμενο της οποίας παραμένει το μυστικό του ψηφίσαντος. Για τις στερήσεις του εκλογικού δικαιώματος ο Δ.Κ.Κ. παραπέμπει στο νόμο για την εκλογή των βουλευτών.

1.4 Η Αυτοτέλεια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ουσία και απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών είναι η αυτοτέλεια τους έναντι της κρατικής διοίκησης. Η αυτοτέλεια έχει τη σημασία της «υπό ιδίαν ευθύνην» άσκησης δημόσιας διοίκησης, δηλ. τα όργανα του τοπικού οργανισμού ενεργούν στο πλαίσιο των νόμων ελεύθερα χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας. Ο τοπικός οργανισμός αποφασίζει αν και πως θα διεκπεραιώσει μια τοπική υπόθεση, την οποία εκτελεί με δικά του όργανα.

Η αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών είναι μια σύνθετη έννοια, που περιλαμβάνει πολλές εξουσίες ή δικαιώματα αυτών. Αυτή διακρίνεται στην οργανική αυτοτέλεια, την προσωπική αυτοτέλεια και δημοσιονομική αυτοτέλεια. Και οι τρεις είναι απαραίτητες για την ύπαρξη κάθε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και αποτελούν την τυπική ή οργανωτική αυτοτέλεια σε αντίθεση με την ουσιαστική. Η οργανική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι το δικαίωμα να έχουν και να εκτελούν τις αποφάσεις τους με δικά τους όργανα. Αυτά διακρίνονται σε διοικούντα όργανα αφενός και σε απλά ή κυρίως υπαλλήλους αφετέρου.

Η προσωπική αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών περιλαμβάνει, με την ευρύτερη έννοια, το δικαίωμα εκλογής των διοικούντων αρχών και το

δικαίωμα διορισμού, προαγωγής και παύσης των κυρίως υπαλλήλων καθώς και το δικαίωμα άσκησης ιεραρχικού ελέγχου επ' αυτών. Η εκλογή των τοπικών αρχών αποτελεί, όπως έχει ήδη αναφερθεί, ένα αυτοτελές εννοιολογικό στοιχείο της τοπικής αυτοδιοίκησης και επομένως είναι ορθότερη η άποψη πως η προσωπική αυτοτέλεια περιλαμβάνει μόνο τις εξουσίες που αφορούν τους υπαλλήλους της. Η έκταση της όμως περιορίζεται μόνο σε θέματα διοικητικά, όπως ο διορισμός, η προαγωγή, η παύση των υπαλλήλων ή η άσκηση του ιεραρχικού ελέγχου επ' αυτών και όχι, κατ' αρχήν, και σε κανονιστικά, όπως η ρύθμιση των εννόμων σχέσεων των υπαλλήλων, εφόσον η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί μια μορφή αποσυγκέντρωσης μόνο της εκτελεστικής λειτουργίας και όχι και της νομοθετικής.

Δημοσιονομική αυτοτέλεια είναι η οικονομική ανεξαρτησία του τοπικού οργανισμού, με την έννοια ότι μπορεί να έχει δική του περιουσία και δικά του έσοδα, να καθορίζει ελεύθερα τα έξοδα και τα έσοδα του, να συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και απολογισμό, να επιβάλλει δημόσια βάρη για την κάλυψη των εξόδων του και να ασκεί δικό του δημοσιονομικό αυτοέλεγχο. Ο κρατικός δημοσιονομικός έλεγχος δεν είναι ασυμβίβαστος με την τοπική αυτοδιοίκηση, εφόσον δεν της περιορίζει υπερβολικά το πεδίο κινήσεως. Η αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών, με την έννοια που προαναφέρθηκε, περιλαμβάνει μόνο τον ίδιο κύκλο ενέργειας αυτών και όχι και το δοτό. Οι οργανισμοί αυτοί ενεργούν στο δοτό κύκλο ενέργειας σαν όργανα της διοικητικής αποκέντρωσης.

2. Κεφάλαιο 2^ο : Μεθοδολογία και Τρόπος Συλλογής Πηγών και Πληροφοριών Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους συγκέντρωσα τα απαραίτητα στοιχεία για την συγγραφή αυτής της πτυχιακής εργασίας. Η συγκέντρωση των στοιχείων πραγματοποιήθηκε μέσω βιβλιογραφικής έρευνας και σχετικών στοιχείων και χρήση ερωτηματολογίων στο Δήμο Επισκοπής για τον ρόλο και την συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη συγκεκριμένη οικονομία του δήμου, την ανάπτυξη της περιοχής αλλά και τη συμβολή των τοπικών φορέων στην αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων.

Από τις αντίστοιχες πηγές που αφορούν το συγκεκριμένο αντικείμενο μελέτης, εξάχθηκαν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της δράσης της τοπικής αυτοδιοίκησης στο δήμο της Επισκοπής αλλά και του ρόλου της γενικότερα. Επίσης στην αναζήτηση συμπληρωματικών πληροφοριών βοήθησαν κάποιες σημειώσεις από βιβλία και πληροφορίες από το διαδίκτυο, τα οποία έχουν γραφτεί και παρουσιαστεί από άλλους συγγραφείς πρωτύτερα.

Θα πρέπει να αναφερθεί πως η συλλογή πληροφοριών και δεδομένων αποτελούν τα κύρια στοιχεία μιας έρευνας και καταγραφής αυτής, σχετικά με την μελέτη ενός φαινομένου ή γεγονότος όπως και στην συγκεκριμένη περίπτωση (Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000). Επιπλέον

μπορούν να χαρακτηριστούν ως πρωτογενή στοιχεία για την έρευνα ενός θέματος, αφού παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για αυτή αλλά και τις υποθέσεις που μπορούν να γίνουν. Οι πληροφορίες και τα δεδομένα σε αυτήν την συγκεκριμένη φάση μπορούν να τροφοδοτήσουν την σχεδιαστική διαδικασία του πλάνου θα παρουσιαστεί στην συγκεκριμένη έρευνα και πτυχιακή εργασία. Σε αυτό το πλάνο μπορούν να αναφέρονται ξεκάθαρα ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η συλλογή των πληροφοριών και πως τεκμηριώνονται μέσα στην μελέτη και εργασία.

2.1 Συλλογή Δεδομένων

Ένας αριθμός μεθόδων εμπλέκεται, προκειμένου να τον καταστήσει ικανό να επιτύχει μια μεγαλύτερη κατανόηση των πηγών που χρειάζεται για την ανάλυση των σκέψεων του σχετικά με το θέμα που ερευνά. Αυτό είναι αναγκαίο μέσα σε μια έρευνα και μελέτη, καθώς τα αποτελέσματα τα οποία συλλέγονται από μια συγκεκριμένη περιοχή μπορούν να είναι περισσότερο αποτελεσματικά από εκείνα που προέρχονται από κάπου αλλού. Κάθε μέθοδος συλλογής δεδομένων έχει τόσο πλεονεκτήματα όσο και μειονεκτήματα.

Ο συνδυασμός λοιπόν μεθόδων συλλογής πληροφοριών και δεδομένων, βοηθά σημαντικά στο να μειωθούν τα μειονεκτήματα που

μπορούν να παρουσιαστούν στην έρευνα και τα οποία ο κάθε ερευνητής και συγγραφέας θέλει να ελαχιστοποιήσει. Βέβαια όπως θα αποδειχτεί και στην συνέχεια και όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, η έρευνα και μελέτη του συγκεκριμένου θέματος βασίζεται σε βιβλιογραφική έρευνα και συλλογή σχετικών στοιχείων μέσω ερωτηματολογίων στο Δήμο Επισκοπής για τον ρόλο και την συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη συγκεκριμένη οικονομία του δήμου, την ανάπτυξη της περιοχής αλλά και τη συμβολή των τοπικών φορέων στην αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων.

2.2 Δευτερεύων Δεδομένα

Ως Δευτερεύοντα δεδομένα περιγράφονται εκείνα στα οποία οι πληροφορίες συλλέγονται και καταγράφονται από κάποιον άλλον νωρίτερα και για σκοπούς, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους του συγγραφέα (Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., 2000). Τα δευτερεύοντα δεδομένα παρέχουν την βάση για ένα καλό ιστορικό πληροφοριών, παρέχοντας σημαντικές πληροφορίες για την στήριξη των θεωριών από την πρωταρχική έρευνα. Είναι ευνόητο λοιπόν ότι μπορεί ευκολότερα κάποιος να βρει δευτερεύοντα δεδομένα για την έρευνα του, αφού αυτά έχουν γραφτεί προηγουμένως και έχουν εκδοθεί σε κάποια έντυπο τύπο ή στο διαδίκτυο. Τα περιοδικά και ο έντυπος τύπος είναι πρωταρχική φιλολογική πηγή για κάθε πληροφορία. Τα άρθρα σε αυτά είναι ικανοποιητικά προσβάσιμα και αναφέρονται σε ποικίλα θέματα της καθημερινότητας (Zikmund W.G., 2000).

Το σημαντικότερο όμως πλεονέκτημα των δευτερογενών στοιχείων αφορά το μικρό κόστος και το σύντομο χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη συλλογή τους. Αν οι πληροφορίες που απαιτούνται είναι διαθέσιμες με τη

μορφή δευτερογενών στοιχείων, ο ερευνητής απλά χρειάζεται να προστρέξει στην πηγή τους, να τα εντοπίσει και να τα συγκεντρώσει. Αυτό συνήθως απαιτεί μικρό χρονικό διάστημα και μικρό κόστος. Πρέπει όμως να λαμβάνεται υπόψιν ότι όταν χρησιμοποιούνται δευτερογενή στοιχεία, είναι πολλές φορές αναγκαίο να γίνουν υποθέσεις και παραδοχές ώστε να καταστεί δυνατή η όσο αποτελεσματικότερη χρήση τους. Ο αποφασιστικός παράγοντας εδώ είναι η χρησιμοποίηση “λογικών” υποθέσεων και παραδοχών.

2.2.1 Μειονεκτήματα Δευτερογενών Δεδομένων

Παρά την σπουδαιότητα αλλά και την χρησιμότητα που παρουσιάζουν τα δευτερογενή δεδομένα στην διεκπεραίωση και συλλογή στοιχείων, εμφανίζουν τρία (3) σημαντικά προβλήματα :

- ❖ *Διαθεσιμότητα* : Για συγκεκριμένα προβλήματα είναι δυνατόν να μην υπάρχουν δευτερογενή δεδομένα
- ❖ *Ακρίβεια* : Ελλείψεις και μεθοδολογικές λεπτομέρειες που τις περισσότερες φορές δεν αναφέρονται καθόλου
- ❖ *Επάρκεια* : Μπορεί να υπάρχουν δευτερογενή δεδομένα τα οποία είναι διαθέσιμα και αρκετά ακριβή, αλλά να

μην επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του συγγραφέα ή ερευνητή ενός θέματος

2.2.2 Πηγές Δευτερογενών Δεδομένων

Οι πηγές των δευτερογενών δεδομένων, χαρακτηρίζονται ως εσωτερικές και εξωτερικές. Ως εσωτερικές αναφέρονται εκείνες οι οποίες περιλαμβάνουν πληροφορίες και σχετικά στοιχεία αναφορικά με το ρόλο και τη συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη χώρα και ως εξωτερικές χαρακτηρίζονται εκείνες που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες και στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί νωρίτερα σε διάφορες μελέτες ή παρέχονται επί πληρωμή από διάφορους οργανισμούς έρευνας, τις διάφορες κλαδικές μελέτες και δημοσιεύσεις Οργανισμών και Υπουργείων.

3. Κεφάλαιο 3^ο : Παρουσίαση Δήμου Επισκοπής στη Κρήτη

3.1 Συνοπτική Ιστορική Αναδρομή του Δήμου Επισκοπής (www.wikipedia.gr)

Ο Δήμος Επισκοπής, στην "καρδιά" της Κρήτης, 18 χιλιόμετρα περίπου νοτιοανατολικά από την πόλη του Ηρακλείου με θέα προς την θάλασσα (350 μέτρα υψόμετρο), βρίσκεται ο Δήμος Επισκοπής. Η θέα προς τα βόρεια παράλια της νήσου και την θάλασσα είναι μοναδική. Προσφέρει στον επισκέπτη ένα θαυμάσιο "πανόραμα" προς το Κρητικό Πέλαγος και ένα "αυθεντικό μεσογειακό τοπίο" που το συνθέτουν εναλλασσόμενοι, οι ονομαστοί αμπελώνες και ελαιώνες της περιοχής. Η θέση, το κλίμα, η μορφολογία της περιοχής με την αμφιθεατρική κλίση του εδάφους προς την θάλασσα και ιδίως η σχέση των ανθρώπων με την γη τους δημιούργησαν την ιδιαιτερότητα της περιοχής.

Η Επισκοπή είναι οικισμός και πρώην κοινότητα της επαρχίας Πεδιάδος με 969 κατοίκους (το 2001) και αποτελεί Δημοτικό διαμέρισμα στον ομώνυμο Δήμο του νομού Ηρακλείου. Υπήρξε έδρα του επισκόπου Χερρονήσου και σε αυτό το γεγονός οφείλεται το όνομα του οικισμού. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την ελαιοκομία και με την αμπελοκαλλιέργεια. Παράγει σταφίδες, σταφύλια και λάδι. Έχει περιφερειακό ιατρείο, ΚΕΠ, ταχυδρομείο, ΟΤΕ, αστυνομία, νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο και 14 ναούς με τοιχογραφίες.

Σημαντικότεροι από τους ναούς είναι ο Άγιος Ιωάννης, ο Μιχαήλ Αρχάγγελος, η Αγία Παρασκευή και ο πολιούχος Άγιος Μηνάς (δίκλιτος ναός του 1882 με το βόρειο κλίτος να είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου), με τέμπλο από μάρμαρο. Πανηγυρίζει στις 11 Νοεμβρίου. Το 1952 στη θέση Κάμπος ανασκάφηκε λαξευτός τάφος, όπου βρέθηκε κιβωπιόσχημη λάρνακα. Στη θέση Καλυβότοπος βρέθηκε άλλος τάφος, με δύο κιβωπιόσχημες λάρνακες με κτερίσματα, ξυράφι, μαχαίρι και χάλκινο σκύφο, όπως επίσης και πήλινα αγγεία. Κοντά στη βυζαντινή εκκλησία της Παναγίας στη θέση Κεφάλια βρέθηκαν άλλοι τάφοι της τρίτης υστερομινωικής περιόδου και στη θέση Μαλαθρέ μικρός λαξευτός τάφος των ΥΜ ΙΙΙβ χρόνων^[1]. Λαξευτοί τάφοι βρέθηκαν και στη θέση Παλιάλωνα των Σταμνίων αλλά και νότια του χωριού αυτού. Οι αρχαιολόγοι υποθέτουν ότι υπήρχε εκεί ο οικισμός Ισταμνος.

Στην ενετική απογραφή του 1583 αναφέρεται Piscopi Chierissonisso με 690 κατοίκους^[2]. Το 1881 ζούσαν 322 Τούρκοι κάτοικοι και μόνο 95 Χριστιανοί. Τα χρόνια της Τουρκοκρατίας το χωριό ήταν βακουφικόν. Το 1856 όλοι οι κάτοικοι δήλωσαν ομόφωνα τη χριστιανική τους πίστη, με την ανακήρυξη του Χάτι Χουμαγιούν, ενώπιον του τότε Γενικού Διοικητή Βελή Πασά.

Σε συμβόλαιο του 1271 αναφέρεται και ο οικισμός Σταμνοί, με το όνομα Stamio και το 1583 Stamnus με 197 κατοίκους. Από τον αρχαίο οικισμό Ισταμνο, ο οποίος πιθανότατα υφίστατο στην αρχαιότητα, έλαβε την ονομασία του και το χωριό. Τα Σκόπελα αναφέρονται το 1583 Scopella με 110

κατοίκους. Οι Χοχλακίες αντίθετα δεν αναφέρονται στις ενετικές απογραφές ούτε στις τουρκικές των ετών 1671, 1881 και 1900.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέλιξη του πληθυσμού στο Δήμο Επισκοπής που δείχνει συνεχή αύξηση, γεγονός που φανερώνει τη δυναμική εξέλιξη του Δήμου. Όμως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Επισκοπής είναι αυτό της αυξανόμενης γήρανσης η οποία προβλέπεται να έχει δυσμενείς κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις πολλές από τις οποίες αρχίζουν να γίνονται ορατές στην καθημερινή οικονομική ζωή. Η σημαντικότερη από αυτές είναι η ολοένα και μεγαλύτερη συρρίκνωση του πληθυσμού της εργάσιμης ηλικίας.

Η κατανομή του πληθυσμού στο Δήμο Επισκοπής είναι ανισομερής με πολύ μεγάλη συγκέντρωση στην Επισκοπή όπου είναι και η έδρα του δήμου η οποία συγκεντρώνει το 41,70% του πληθυσμού του δήμου. Τα επαρχιακά κέντρα συγκεντρώνουν το 12,22 % .Ενώ με βάση την απογραφή του 1991 το 89 % των οικισμών έχουν πληθυσμό που δεν ξεπερνά τους 100 κατοίκους.

Σήμερα ο Δήμος Επισκοπής, χωροταξικό κέντρο του Ηρακλείου Κρήτης με πολύπλευρες δραστηριότητες, είναι η έδρα της Περιφέρειας Ηρακλείου με τις υπηρεσίες της, τις υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Στρατιωτικές Υπηρεσίες κλπ. Όλες οι Νομαρχιακές υπηρεσίες (οι έδρες τους) βρίσκονται στην πόλη του Ηρακλείου και μόνο μικρές αποκεντρωμένες μονάδες βρίσκονται στις έδρες των επαρχιακών Κέντρων.

Είχε γίνει αντιληπτό ότι το πλήθος των πολλών μικρών κοινοτήτων δεν βοηθά στο να καταστεί η ευρύτερη περιοχή τους πόλος ανάπτυξης, για να έχουν την δυνατότητα προγραμματισμού που θα βοηθήσει στην συγκράτηση του ενδογενούς οικονομικού και ανθρώπινου δυναμικού στην περιφέρεια. Έτσι βρισκόμαστε σήμερα στην αρχή μιας μεγάλης μεταρρύθμισης που πραγματοποιείται στη χώρα με τη συνδρομή του Προγράμματος "Ι. Καποδίστριας" με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω των συνενώσεων των Κοινοτήτων σε Δήμους.

3.1.7 Δυνατότητες Ανάπτυξης φυσικών πόρων

Ο Δήμος Επισκοπής διαθέτει πλούσιους φυσικούς πόρους. Οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι :

- *Το πεδινό έδαφος. Όπου προσφέρεται για την παραγωγή και καλλιέργεια διάφορων προϊόντων,*
- *Το υδάτινο δυναμικό, πλούσιοι υδροφόροι ορίζοντες.*
- *Τα βουνά. Η ύπαρξη αυτών δημιουργεί σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού*

Από τους φυσικούς πόρους του Δήμου Επισκοπής εκείνος που αξιοποιείται συστηματικά είναι η πεδιάδα, παρότι η αξιοποίηση αυτή δε γίνεται πάντα με ορθολογικό τρόπο και δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους (π.χ. υπερβολική χρήση λιπασμάτων με κίνδυνο τη μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα). Το υδάτινο δυναμικό του Δήμου Επισκοπής τα τελευταία χρόνια αποδεικνύεται επαρκές για την κάλυψη των αναγκών, κυρίως του αγροτικού τομέα.

Όπως τονίζουν πολλοί μελετητές μία από τις κυριότερες αδυναμίες του μεγάλου μεγέθους και της ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα στο Δήμο Επισκοπής είναι ότι η μεγέθυνση του και η μέχρι πρότινος ανάπτυξη του βασίστηκε σε παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως σιτηρά, οπωροκηπευτικά, κρασί, ρακί, σταφύλια, λάδι, οι οποίες όμως ενώ μέχρι το 1990 και ιδιαίτερα στη 10ετία του '80 στήριζαν την οικονομία του νομού, από το 1991 και ύστερα αρχίζουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα. Συγκεκριμένα οι τρεις βασικές καλλιέργειες καλύπτουν το 80% των καλλιεργούμενων εκτάσεων και συμμετέχουν κατά 65 % περίπου στη συνολική Ακαθάριστη Φυτική παραγωγή του Δήμου Επισκοπής.

Περιοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής είναι η συσσώρευση σημαντικού κεφαλαίου, κυρίως σε μηχανολογικό εξοπλισμό και εγκαταστάσεις, για την εξυπηρέτηση των κυριοτέρων καλλιεργειών του Δήμου Επισκοπής (σιτηρά, κρασί, λάδι), που όμως έπαψε να είναι αποδοτικό. Έτσι οι χρηματικοί πόροι που δαπανήθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση και οι οποίοι προσφέρουν πλέον μικρή προσαύξηση στην παραγωγή, στέρησαν και στερούν τη δυνατότητα ή την ευκολία επανεπένδυσης σε άλλες καλλιέργειες ή γεωργικές δραστηριότητες.

Η φυτική παραγωγή του Δήμου Επισκοπής έχει τις βασικές προϋποθέσεις ανάπτυξης που δεν υπάρχουν στο βαθμό αυτό σε άλλους δήμους όπως είναι :

- *Η μεγάλη συνεχόμενη πεδινή έκταση*
- *Το υψηλό ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων που μπορεί να επεκταθεί περισσότερο.*

3.1.9 Δασοπονία

Ο Δήμος Επισκοπής και γενικά ο Νομός Ηρακλείου παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό δασικής κάλυψης, σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Νομούς της Κρήτης. Τα είδη που υπάρχουν είναι Οξιά, Ελάτη, Πεύκα, Καστανιά, Πλατάνια. Σημαντικές εκτάσεις καταλαμβάνουν και τα θαμνώδη φυτά ανθεκτικά σε ξηρικές συνθήκες. Στον τομέα αυτό απαιτούνται σοβαρά έργα προσπέλασης, αναδάσωσης και προστασίας των δασών .

Όσον αφορά στους βοσκότοπους αποτελούν το 39,9% της συνολικής έκτασης του Δήμου Επισκοπής. Παρά όμως την σημαντική έκταση που καταλαμβάνουν δεν είναι αποτελεσματική η χρησιμοποίησή της. Επισημαίνουμε το σημείο αυτό γιατί οι βοσκότοποι είναι σημαντικός συντελεστής ανάπτυξης της κτηνοτροφίας.

Εκείνο που καθιερώνει τον αγροτικό τομέα σαν την παραγωγική δραστηριότητα με τη μεγαλύτερη ίσως σημασία για την οικονομία του Δήμου Επισκοπής, είναι οι διασυνδέσεις του με τη μεταποιητική δραστηριότητα της περιοχής. Με δεδομένο ότι οι μεταποιητικοί κλάδοι είναι από τους σημαντικότερους του νομού, εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο πρωτογενής τομέας στηρίζει τον κορμό της μεταποίησης της περιοχής.

Ο δευτερογενής τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή του Δήμου Επισκοπής. Είναι ένας τομέας με πολύ σημαντικό ειδικό βάρος στην οικονομία το οποίο δεν αποτυπώνεται από τη συμμετοχή του τομέα στο συνολικό ακαθάριστο προϊόν του Δήμου Επισκοπής ούτε από τη

συμμετοχή του στην απασχόληση. Η μεγαλύτερη σημασία του δευτερογενή τομέα για τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό του νομού, φαίνεται από τις έντονες αλληλεξαρτήσεις του συγκεκριμένου τομέα με τον τριτογενή, αλλά και με τον πρωτογενή.

Ο βιομηχανικός ιστός του Νομού Ηρακλείου κυριαρχείται από βιομηχανίες άμεσων καταναλωτικών αγαθών (είδη διατροφής , υφαντουργία, έτοιμα ενδύματα και υπόδηση) και είναι μικρού μεγέθους. Ο σημαντικότερος κλάδος της μεταποίησης όσον αφορά τη συμμετοχή στη συνολική απασχόληση της μεταποίησης είναι ο κλάδος των Τροφίμων. Ακολουθεί ο κλάδος της Υφαντουργίας με σημαντικές τάσεις μείωσης. Οι υπόλοιποι σημαντικοί κλάδοι της μεταποίησης ακολουθούν φθίνουσα πορεία. Όσον αφορά την εξέλιξη της δυναμικής των μεγάλων μεταποιητικών μονάδων (με απασχόληση > 20 άτομα) παρατηρούνται:

- *Σταδιακή μείωση των μεγάλων επιχ/σεων.*
- *Μείωση της Ακαθάριστης αξίας παραγωγής.*
- *Μείωση της παραγωγικότητας*
- *Έλλειψη και σταδιακή μείωση των παραγωγικών επενδύσεων.*

Η σταδιακή μείωση των επιχειρήσεων του Δήμου Επισκοπής έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των μικρών επιχ/σεων που παράγουν το 12% περίπου της αξίας του προϊόντος που παράγεται από τις μεγάλες επιχ/σεις. Οι μικρές επιχ/σεις αντιμετωπίζουν εντονότερα τα προβλήματα των μεγάλων, έχουν χαμηλή ανταγωνιστικότητα, αυξημένο κόστος παραγωγής, μικρό κύκλο ζωής και αδυναμία προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς.

Σε γενικές γραμμές, ο κίνδυνος κάμψης της μεταποιητικής δραστηριότητας στο Δήμο Επισκοπής είναι ορατός με άμεσα αρνητικά αποτελέσματα για την περιοχή. Πιο έντονο είναι το πρόβλημα στη μεταποίηση και ιδιαίτερα στο εργατικό δυναμικό. Η μεταποίηση παρουσιάζει αξιόλογες δυνατότητες ανάπτυξης οι οποίες συνίστανται :

- *-Στην ύπαρξη εξειδικευμένου και διαθέσιμου εργατικού δυναμικού σε όλα τα επίπεδα παραγωγής και κατάλληλη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού.*
- *-Στην ύπαρξη *minimum* υποδομής σε μηχανολογικό εξοπλισμό.*
- *-Στις θετικές εξελίξεις που αφορούν τις εξαγωγές των ελληνικών μεταποιημένων προϊόντων.*

Παρά όλες τις δυσκολίες, υπάρχουν περιθώρια στον Δήμο Επισκοπής για μεγαλύτερη αξιοποίηση του τομέα του Τουρισμού. Στο βαθμό που υπάρχουν στον Δήμο Επισκοπής πρωτογενείς τουριστικοί πόροι, τέτοιοι που να μπορούν να προσελκύουν τουριστική μετακίνηση, είναι δυνατόν με ορισμένες παρεμβάσεις (δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα) να αξιοποιηθούν οι πόροι αυτοί, έτσι ώστε να δημιουργηθούν νέα κίνητρα για νέες μορφές τουριστικής ζήτησης και να διαμορφωθεί μία νέα τουριστική εικόνα για την περιοχή.

Σήμερα ο Δήμος Επισκοπής βρίσκεται σε μια φάση όπου πολλά από τα προβλήματα των υποδομών έχουν αντιμετωπιστεί ή βρίσκονται σε πορεία επίλυσης τους. Τα έργα που κατασκευάστηκαν ή κατασκευάζονται από τα Νομαρχιακά Προγράμματα Δ.Ε. που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε, μέσω του Β ΚΠΣ, είναι αρκετά και σημαντικά όπως:

- έργα αποχέτευσης
- " Φράγματα "
- Βελτιώσεις και κατασκευές οδικών έργων
- Βελτίωση αγροτουριστικών καταφυγίων
- Δημιουργία παιδικού σταθμού
- Βιολογικός καθαρισμός
- Υδρογεωλογική διερεύνηση του υδάτινου δυναμικού του Δήμου
Επισκοπής
- Τεχνικές μελέτες πολύκεντρου νεολαίας
- Μεσαιωνικό σκεπαστό πατητήρι-καθαρισμός, αποκατάσταση
τμημάτων και στερέωση τοίχων.
- Αποκατάσταση και συντήρηση αρχαίων εκκλησιαστικών ναών.

4. Κεφάλαιο 4^ο : Αναπτυξιακές δράσεις Νομού Ηρακλείου και Δήμου Επισκοπής – Παρουσίαση και Μελέτη

4.1 – Τοπικό Πρόγραμμα Leader

Η Αναπτυξιακή Νομού Ηρακλείου, ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1992 με πρωτοβουλία φορέων της Αυτοδιοίκησης του Νομού, συλλογικών φορέων του αγροτικού χώρου και των παραγωγικών τάξεων της περιοχής. Βασική στόχευση της Εταιρίας απετέλεσε η λειτουργία της ως φορέα κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού του Νομού, συντονισμού και διαχείρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader I & II, λειτουργώντας ως Ομάδα Τοπικής Δράσης αποτέλεσε το φορέα διαχείρισης για το Νομό Ηρακλείου ενώ εθνικός ενδιάμεσος φορέας ήταν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (πρώην Υπουργείο Γεωργίας). Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader+, η μονάδα αποτελεί τον τελικό δικαιούχο του τοπικού προγράμματος, το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιείται από αυτήν μετά την έγκριση του από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4.1.1 Βασική Φιλοσοφία της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader+

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία *Leader* είναι μια Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την 3η Προγραμματική Περίοδο (2000-2006), που

έχει ως βασικό σκοπό βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου και την προσέλκυση των νέων, μέσω της υλοποίησης πλέγματος δράσεων που ικανοποιούν παράλληλα τις εθνικές και κοινοτικές προτεραιότητες για τη Γ Προγραμματική Περίοδο (απασχόληση, ισότητα, προστασία του περιβάλλοντος κλπ).

Επιδίωξη της Πρωτοβουλίας είναι η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών, με την καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων τους, την ανακάλυψη νέων πηγών εισοδήματος και την παράλληλη προστασία της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία leader+ επιδιώκει κάτι επιπλέον απ' αυτό που προσέφεραν οι προηγούμενες εφαρμογές της και εξακολουθούν να δίνουν σήμερα τα υπόλοιπα προγράμματα του Γ Κ.Π.Σ. Διαφέρει ως προς την προσέγγιση το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία σχεδιασμού και τον τρόπο υλοποίησης.

Ο πιλοτικός χαρακτήρας του προγράμματος εξασφαλίζεται κυρίως μέσω των δικτυώσεων (clusters) και των συνεργασιών. Κατά συνέπεια δίνεται βάρος στη δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, την κοινή προβολή και προώθηση, τη συνεργασία και τη συλλογική στήριξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που μπορούν να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και συμπληρωματικότητα των δράσεων.

Η βασικότερη διαφοροποίηση της leader+ σε σχέση με τις παραπάνω παρεμβάσεις είναι η "πιλοτική εφαρμογή". Στο πλαίσιο αυτό η Πρωτοβουλία:

- *ενθαρρύνει τις υποδειγματικές τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης*

- στηρίζει δράσεις καινοτόμου, υποδειγματικού και μεταβιβάσιμου χαρακτήρα, οι οποίες παρουσιάζουν τις νέες οδούς που μπορεί να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη
- στηρίζει τις ανταλλαγές εμπειριών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω συστηματικής και μόνιμης δικτύωσης και συνεργασιών.

4.1.2 Πρόγραμμα Leader+ και Τεχνική Στήριξη Φορέα Υλοποίησης (Ομάδα Τοπικής Δράσης)

Συνολικός προϋπολογισμός:	1.991.395,36 €
Δημόσια δαπάνη:	1.966.334,94 €
Ίδια συμμετοχή:	25.060,42 €

Στόχος του μέτρου είναι η στήριξη της λειτουργίας της ΟΤΔ (ΑΝ.Ε.Θ.) που έχει αναλάβει την υλοποίηση προγράμματος leader+ στην περιοχή της. Οι δράσεις του παρόντος μέτρου αφορούν στη λειτουργία της ΟΤΔ ως φορέα υλοποίησης του τοπικού προγράμματος της. Ως στόχος του μέτρου αναφέρεται επίσης η ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής μέσω της αειφόρου αξιοποίησης των ενδογενών αναξιοποίητων πόρων της προτεινόμενης περιοχής και της καθιέρωσης νέων μορφών οργάνωσης των οικονομικών της δραστηριοτήτων και βρίσκεται επομένως σε απόλυτη συνάφεια με το στρατηγικό στόχο για την ανάπτυξη της περιοχής. Το μέτρο αυτό αποτελεί την «καρδιά» του τοπικού προγράμματος και απευθύνεται σε κάθε είδους επιχειρήσει που ενεργοποιούνται γύρω από τα τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες (επιχειρήσει φιλοξενίας, εστίασης, εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροτικού και λοιπών τομέων της

τοπικής οικονομίας, κλπ.), καθώς και στη δικτύωση αυτών. Το μέτρο αναδύεται σε 3 κατηγορίες πράξεων :

Κατηγορία Πράξης 1.2.1 – Παρεμβάσεις Αγροτικού Χαρακτήρα και Τουρισμού Ολοκληρωμένης Προσέγγισης

Οι δράσεις στην κατηγορία αυτή αφορούν όλο το φάσμα της τουριστικής προσφοράς της περιοχής (καταλύματα, χώρους εστίασης, επισκέψιμα αγροκτήματα, εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού, επιχειρήσεις προώθησης του τοπικού τουριστικού προϊόντος). Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων της κατηγορίας αυτής είναι η προσπάθεια για δημιουργία υποδομών και προσφορά υπηρεσιών υψηλού επιπέδου.

Όλες οι επενδύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρούν προκαθορισμένες προδιαγραφές ,να

συμμετέχουν στο Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Αγροτικού Τουρισμού του Νομού Ηρακλείου και Δήμου Επισκοπής, που έχει ήδη συσταθεί, να προσφέρουν συνακόλουθα κοινές υπηρεσίες στο πλαίσιο λειτουργίας τους και να φέρουν το ειδικό «σήμα» του τοπικού προγράμματος «Γεύσης ζωής από τα χωριά της Κρήτης».

Ειδικότερα μέσα από την κατηγορία πράξης 1.2.1 χρηματοδοτούνται 16 έργα τα οποία αναφέρονται ως ακολούθως :

- *Η δημιουργία 4 καταλυμάτων για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας των υποδομών διανυκτέρευσης στην περιοχή*
- *Η δημιουργία 7 υποδομών εστίασης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής*
- *Η δημιουργία 1 μονάδας στο Δήμο Επισκοπής*
- *Η βελτίωση και δημιουργία υποδομών, σε επισκέψιμο αγρόκτημα με υποδομή διανυκτέρευση*
- *Η ανάδειξη - αναβάθμιση των εγκαταστάσεων του Δήμου Επισκοπής*

Κατηγορία Πράξης 1.2.2 – Μικρές Επιχειρήσεις και Λοιποί Τομείς Οικονομίας

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία απευθύνονται σε ευρύτατο φάσμα μεταποιητικών επιχειρήσεων του αγροτικού τομέα αλλά και των λοιπών τομέων της οικονομίας, όπως επιχειρήσεις χειροτεχνίας-οικοτεχνίας, ειδών παραδοσιακής τέχνης, επιχειρήσει αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων και αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων.

Περιλαμβάνουν επίσης ενέργειες προσαρμογής των επιχειρήσεων σε ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης.

Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων της κατηγορίας αυτής είναι η επιδίωξη για διασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων μέσω παρεμβάσεων για την κατοχύρωση της ποιότητας των προϊόντων. Όλες οι επενδύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρούν προκαθορισμένες προδιαγραφές, να συμμετέχουν στο Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Μεταποιητικών Επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου και Δήμου Επισκοπής, που έχει ήδη συσταθεί, να προσφέρουν συνακόλουθα κοινές υπηρεσίες στο πλαίσιο λειτουργίας τους και να φέρουν το ειδικό «σήμα» του τοπικού προγράμματος «Γεύσης ζωής από τα χωριά της Κρήτης».

Ειδικότερα, μέσα από την κατηγορία πράξης 1.2.2, χρηματοδοτούνται 14 έργα ως ακολούθως :

- *Η μετεγκατάσταση και ο εκσυγχρονισμός 1 εργαστηρίου αργυροχρυσόχοϊας στο Ηράκλειο*
- *Η δημιουργία 2 επιχειρήσεων μεταποίησης-τυποποίησης προϊόντων φυτικής παραγωγής*
- *Η δημιουργία 1 παραδοσιακού τυροκομείου στο Δήμο Επισκοπής*
- *Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός 4 μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής και ζαχαροπλαστικής*
- *Ο εκσυγχρονισμός 1 εκτροφείου αιγοπροβάτων*
- *Η δημιουργία πρόσθετων υποδομών σε 1 επισκέψιμο οινοποιείο στην Όσσα και η μετατροπή 1 υφιστάμενου οινοποιείου*

Κατηγορία Πράξης 1.2.3 – Επενδύσεις που Ενισχύουν τη Συλλογική, Τομεακή και Διατομεακή Δράση με τη Χρήση της Σύγχρονης Τεχνολογίας, Τεχνογνωσίας και Νέων Τεχνικών

Η κατηγορία αποβλέπει στη δημιουργία κοινών φορέων (ένας για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις και ένας για τις επιχειρήσεις αγροτικού τουρισμού) οι οποίοι αναλαμβάνουν την υλοποίηση/διαχείριση κοινών δράσεων των ομοειδών επιχειρήσεων. Ήδη έχουν συσταθεί από τις ενταχθείσες μέχρι σήμερα στο Τοπικό Πρόγραμμα Επιχειρήσεις, 1 Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για τις επιχειρήσεις αγροτικού τουρισμού και 1 Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, «στα χωριά του Ηρακλείου». Ειδικότερα, μέσα από την κατηγορία πράξης 1.2.3 χρηματοδοτούνται 1 έργο:

- *Συγκρότηση και Λειτουργία του Δικτύου Αγροτουριστικών Επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου*

Στόχος του συγκεκριμένου μέτρου είναι η τεχνική στήριξη της υλοποίησης των εντασσόμενων στο πρόγραμμα παρεμβάσεων, με την παροχή τεχνικής υποστήριξης προς τους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των δράσεων του. Η υλοποίηση του στόχου αυτού επιδιώκεται μέσω της τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση δράσεων του προγράμματος, της εκπόνησης συγκεκριμένων εμπειρογνωμοσυιών και της προβολής τις περιοχής και των προϊόντων της και διενέργειας διαγωνισμού ιδεών για την εκπόνηση μελετών σχεδιασμού νέων προϊόντων για την περιοχή.

Οι δράσεις αυτές προηγήθηκαν της υλοποίησης των επενδύσεων και αφορούσαν στην εκπόνηση συγκεκριμένων εμπειρογνωμοσυιών για την υποστήριξη δράσεων του προγράμματος και στη διενέργεια διαγωνισμού ιδεών για την εκπόνηση μελετών σχεδιασμού νέων προϊόντων. Οι εμπειρογνωμοσύνες στόχευαν στην υποστήριξη συγκεκριμένων δράσεων του προγράμματος ιδιαίτερα του Μέτρου 1.2., που απαιτούν πολύ συγκεκριμένες προδιαγραφές καθώς και υψηλής ποιότητας εξειδίκευση. Ο διαγωνισμός ιδεών και η μελέτη σχεδιασμού νέων προϊόντων αφορούσε τις κατηγορίες:

- *Τροφίμων-ποτών*
- *Συσκευασίας*
- *Αντικείμενων οικιακής ή επαγγελματικής χρήσης*

4.1.3 Προστασία Ανάδειξης και Αξιοποίησης Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Συνολικός προϋπολογισμός : 12.192.285,54 €

Δημόσια δαπάνη:	2.070.196,11 €
Ίδια συμμετοχή:	122.089,43 €

Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση επισκεψιμότητας της περιοχής μέσω της ανάπτυξης και αξιοποίησης περιοχών φυσικού κάλλους και ανάδειξης αξιόλογων ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων. Το μέτρο περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους και τοπίων κατά προτεραιότητα σε περιοχές NATIIPA 2000, στη δημιουργία και βελτίωση ορεινών καταφυγίων και συμπλήρωση μονοπατιών και διαδρομών πρόσβασης, στην ανάδειξη ιστορικών μνημείων και κυρίως αγροτικής

κληρονομιάς και στη δημιουργία μουσείων αγροτικής, λαογραφικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων αυτής της κατηγορίας πράξεων είναι η προσπάθεια για την ανάδειξη και αξιοποίηση περιοχών φυσικού κάλλους, με βάση τις αρχές της αειφορικής ανάπτυξης, προκειμένου να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών με άμεσες θετικές επιπτώσεις για την τοπική οικονομία. Ειδικότερα μέσα από την κατηγορία πράξης 1.4.1 χρηματοδοτούνται 6 έργα:

- *Η αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής*
- *Η συνέχεια περιβαλλοντικών παρεμβάσεων στον άμεσο και ευρύτερο όγκο του Δήμου*
- *Η βελτίωση και επισκευή δασικού χώρου και μετατροπή του σε καταφύγιο*
- *Η βελτίωση διαδρομών πρόσβασης σε αξιόλογες θέσεις φυσικού περιβάλλοντος*
- *Η ανάδειξη θέσεων φυσικού κάλλους*
- *Αξιοποίηση του φαραγγιού Καρτερός-Επισκοπή που είναι μια αξιοθαύμαστη διαδρομή άπειρου φυσικού κάλλους.*

4.1.4 Σκοπός και Στόχοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω της αναπτυξιακής εταιρίας στο Δήμο Επισκοπής

Σκοπός της αναπτυξιακής εταιρίας είναι η προώθηση της ανάπτυξης του Δήμου Επισκοπής και γενικότερα της Ελλάδας με την αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασία των φυσικών και ανθρώπινων πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα του ενδογενούς δυναμικού περιοχής. Ως βασικός σκοπός ορίζεται η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της περιφέρειας μέσα από τις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, απασκοπώντας παράλληλα και σε μια αποκέντρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων ως ακολούθως :

- *Δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάληψη και υλοποίηση νέων παραγωγικών πρωτοβουλιών στον νομό και γενικότερα στην περιοχή.*
- *Μεριμνά για την βελτίωση της τεχνικής και κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής.*
- *Δυνατότητα βελτίωσης και αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής.*
- *Υποβοήθηση της ενδογενούς ανάπτυξης του νομού μέσω βελτίωσης του επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων, και μέσω προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού.*
- *Υποβοήθηση της ανάπτυξης με σεβασμό στο περιβάλλον.*

- Συμβολή στην πολιτιστική ανάπτυξη και στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχοι της Αναπτυξιακής εταιρίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

- Συμβολή στον προγραμματισμό ανάπτυξης της περιοχής με την διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης των πόρων της περιοχής.
- Ορθολογικός σχεδιασμός των νομαρχιακών και τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- Εκπόνηση των αναγκαίων και πάσης φύσεως αναπτυξιακών μελετών.
- Διενέργεια απογραφικών ερευνών όλων των φυσικών και ανθρώπινων πόρων της γεωγραφικής περιοχής του Δήμου Επισκοπής με ταυτόχρονη χωροταξία των χρήσεων γης.
- Βελτίωση της γενικής πληροφόρησης φορέων και δυνατοτήτων.
- Δημιουργία προϋποθέσεων για την επέκταση της τεχνικής και κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής με την υποβοήθηση των αρμόδιων φορέων στην:
 - οργάνωση των φορέων εκτέλεσης των έργων βελτίωσης και
 - επέκτασης της τεχνικής υποδομής και της κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής.
- Ιεράρχηση των αναγκών και στον προγραμματισμό έργων βελτίωσης και επέκτασης της τεχνικής υποδομής της περιοχής.
- Δημιουργία δυνατοτήτων για την υλοποίηση νέων παραγωγικών πρωτοβουλιών στην περιοχή, με την Υποβοήθηση: στη σωστή επιβολή επενδύσεων, στο σωστό τεχνικό σχεδιασμό των

επενδύσεων, στην αποτελεσματική υλοποίηση των επενδύσεων , στην οργάνωση επιχειρηματικών μονάδων, στη σωστή στελέχωση, στην ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από την ίδια την Εταιρεία ή σε συνεργασία με άλλους φορείς.

- Προώθηση της ενδογενούς ανάπτυξης της περιοχής, βελτίωσης επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων, προσέλκυσης στελεχιακού δυναμικού με την Υποβοήθηση των αρμόδιων φορέων στην: βελτίωση της πληροφόρησης, ενημέρωσης φορέων και πολιτών για το τοπικό περιβάλλον και για τις δυνατότητες ανάληψης παραγωγικών πρωτοβουλιών. ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου στην περιοχή, προσέλκυση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής. Δημοσιοποίηση των νέων αναπτυξιακών θεσμών.
- Περιφερειακή ανάπτυξη με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, με την Υποβοήθηση των φορέων για: προγραμματισμό και λήψη μέτρων με σεβασμό στο περιβάλλον, Εκπόνηση άρτιων μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την τήρηση των προδιαγραφών προστασίας του περιβάλλοντος κατά την υλοποίηση κάθε νέου έργου στην περιοχή, την τήρηση αρχείου και παρακολούθηση των στοιχείων που προσδιορίζουν το περιβάλλον της κάθε περιοχής
- Βελτίωση των δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής, με την Υποβοήθηση στην βελτίωση: της εσωτερικής οργάνωσης των φορέων, των μεθόδων

επιχειρηματικής δράσης των διάφορων παραγωγικών μονάδων, της αποτελεσματικότητας της συλλογικής δράσης των φορέων, του ανθρώπινου δυναμικού των φορέων, της πληροφόρησης – ενημέρωσης των φορέων.

- *Επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες από πλευράς της ίδιας της Εταιρείας με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών. Συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή συμβουλών και υπηρεσιών.*
- *Αναβάθμιση του κοινωνικού τομέα και του ανθρώπινου δυναμικού.*

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο από επτά [7] μέλη. Πρόεδρος του Δ.Σ είναι ο εκάστοτε νομάρχης Ηρακλείου ή ο νομαρχιακός σύμβουλος, τον οποίο αυτός ορίζει με απόφαση του. Τα μέλη του Δ.Σ εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των μετοχών για τέσσερα [4] χρόνια, εκτός από την πρώτη Σύνοψη που προσδιορίζεται στο άρθρο 41. μέλη του δ.ς μπορεί να είναι νομαρχιακοί σύμβουλοι ή πολίτες με ειδική γνώση, εμπειρία και ενδιαφέρον για τους σκοπούς της υπηρεσίας.

Συγκρότηση Δ.Σ.

Το Δ.Σ. κατά την πρώτη συνεδρίαση του μετά την εκλογή του από τη Γ.Σ εκλέγει τον αντιπρόεδρο του με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Αν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντα του

αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο. Αν ο αντιπρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από έναν σύμβουλο, που τον ορίζει το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή ο αναπληρωτής του προεδρεύει στις συνεδριάσεις του δ.ς και διευθύνει τις εργασίες του. Οι παραιτήσεις των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντών της Εταιρείας υποβάλλονται στο δ.ς, το οποίο είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για αυτές. Οι αντιπρόεδροι μπορούν να επανεκλεγούν εντός ενός μηνός από την συγκρότηση του Δ.Σ, με απόφαση του Δ.Σ της Εταιρείας συγκροτείται επιστημονική επιτροπή με εισηγητικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει στην έδρα της εταιρείας, τακτικά μια φορά το μήνα ύστερα από πρόσκληση του προέδρου ή του αναπληρωτή του, σε ημέρα και ώρα που ορίζονται απ' αυτόν και έκτακτα όταν το κρίνει σκόπιμο ο πρόεδρος ή ζητηθεί από τους συμβούλους. Το Δ.Σ εγκύρως συνεδριάζει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, είτε στην ημεδαπή, είτε στην αλλοδαπή, εφ' όσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

Το Δ.Σ. συγκαλείται από τον πρόεδρο του με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του δυο [2] τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από την συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφ' όσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του δ.ς και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων. Ύστερα

από αίτηση του ενός τρίτου [1/3] τουλάχιστον των συμβούλων ο πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του οφείλουν :

- *Να συγκαλούν το Δ.Σ μέσα σε προθεσμία δέκα [10] ημερών από την υποβολή της αίτησης*
- *Να εγγράφουν οποιαδήποτε πρόταση στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης του Δ.Σ, η οποία θα γίνει μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης*

Αρμοδιότητες

Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την διοίκηση της εταιρίας, στην εκπροσώπηση, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη των σκοπών της εταιρίας, θέματα τα οποία ανήκουν σύμφωνα με το νόμο και το παρόν καταστατικό στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ, εξαιρούνται από την δικαιοδοσία του Δ.Σ. Πράξεις του Δ.Σ ακόμα και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει. Περιορισμοί της εξουσίας του Δ.Σ με αποφάσεις της Γ.Σ δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους ακόμα και αν έχουν υποβληθεί διατυπώσεις δημοσιότητας.

Ειδικότερα το Δ.Σ. εκπροσωπεί την εταιρεία στο εσωτερικό και στο εξωτερικό σε δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές και άλλες αρχές, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και διεθνείς οργανισμούς, στην Ελλάδα σε δικαστήρια κάθε βαθμού και δικαιοδοσίες, στον Αρειό Πάγο,

στο συμβούλιο επικρατείας, στο ελεγκτικό συνέδριο και γενικά σε κάθε άλλη αρχή ή υπηρεσία.

Εγείρει αγωγές ή υποβάλλει μηνύσεις, δίδει εντολή σε μέλη του ή σε τρίτους να παρίστανται για την εταιρεία ως πολιτική αγωγή ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων σε μηνύσεις που έχουν υποβληθεί απ' αυτήν, ασκεί ένδικα μέσα τακτικά ή έκτακτα, ως και αναιρέσεις, προσφυγές και αναψηλαφήσεις, παραιτείται από αγωγές, μηνύσεις και ένδικα μέσα, δέχεται, επάγει και αντεπάγει όρκους, προσβάλλει έγγραφα ως πλαστά, καταργεί δίκες, συνάπτει συμβιβασμούς δικαστικούς και εξώδικους, με τους οφειλέτες ή με τους πιστωτές της εταιρίας και με όρους που εγκρίνει, ενεργεί και άρει κατασχέσεις επί κινητών ή ακίνητων και προβαίνει σε έγγραφες και εξαλείψεις υποθηκών και προσημειώσεων, συμφωνεί διαιτησίες, διορίζει διαιτητές, αναλαμβάνει και εισπράττει χρήματα, χρηματόγραφα, μερισματαποδείξεις και τοκομερίδια, εισπράττει χρήματα και δίνει εξοφλήσεις και απαλλαγές, εκδίδει και οπισθογραφεί επιταγές, εκδίδει, αποδέχεται και οπισθογραφεί συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγή.

Αγοράζει και πωλεί για λογαριασμό της εταιρίας πρώτες ύλες, εμπορεύματα, ανταλλακτικά και οποιαδήποτε άλλα υλικά. Αγοράζει, πωλεί και ανταλλάσσει ακίνητα ή κινητά, συνιστά οριζόντιες ιδιοκτησίες επί ακίνητων και συντάσσει κανονισμούς των σχέσεων των συνιδιοκτητών ακίνητων και χορηγεί εμπράγματα ασφαλείας πάσης φύσεως επί ακίνητων ή κινητών της εταιρίας [υποθήκες, προσημειώσεις υποθηκών, ενέχυρα κλπ], μισθώνει και εκμισθώνει κινητά ή ακίνητα, διενεργεί ή δέχεται παρακαταθήκες, συνάπτει συμβάσεις με τράπεζες για το άνοιγμα πιστώσεων, ζητεί την έκδοση

εγγυητικών επιστολών ή πιστώσεων δια ανοικτού λογαριασμού, συνάπτει γενικά κάθε ενοχική, εμπράγματη ή εμπορική σύμβαση, δικαιοπραξία ή συναλλαγή, με οποιουσδήποτε όρους ήθελε εγκρίνει με τη προϋπόθεση ότι επιτυγχάνεται η ευόδωση του εταιρικού σκοπού. Λαμβάνει δάνεια για λογαριασμό της εταιρίας, εκτός από δάνεια δι' ομολογιών.

Παρέχει εντολές πληρωμής και αναγνωρίζει υποχρεώσεις, παρέχει εξοφλήσεις και οποιεσδήποτε απαλλαγές, παραλαμβάνει φορτωτικές και συνάπτει κάθε είδους συμβάσεις και συμφωνίες μετά τρίτων φυσικών ή νομικών προσώπων. Διοικεί και οργανώνει την Εταιρεία και τις επιχειρήσεις αυτής, συνάπτει συμβάσεις αντιπροσωπεύσεως με αλλοδαπούς οίκους, αποφασίζει την ίδρυση, λειτουργία, διακοπή ή κατάργηση εργοστασίων, γραφείων, πρακτορείων, αποθηκών ή υποκαταστημάτων της Εταιρείας, διορίζει και παύει διευθυντές, πράκτορες, αντιπροσώπους και προσωπικό της Εταιρείας.

4.2. Δραστηριότητες και Αντικείμενο Λειτουργίας Αναπτυξιακής Πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου

Οι βασικοί άξονες δραστηριότητας της Αναπτυξιακής Εταιρίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου είναι οι εξής:

- *Η ενημέρωση και η πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού και η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος.*
- *Η οργάνωση της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας.*
- *Η αξιοποίηση της υποδομής των τοπικών επιχειρήσεων, η προώθηση της συνεργασίας τόσο μεταξύ των, όσο και με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των τρίτων χωρών.*
- *Η δημοσίευση και προβολή με κάθε έντυπο και ηλεκτρονικό μέσο των προγραμμάτων του ΥΠΑΝ και των προκλήσεων υποβολής προτάσεων από επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα που επιθυμούν να ενταχθούν σε αντίστοιχα μέτρα.*
- *Η εισήγηση προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομίας, τον ΓΓ της Περιφέρειας και κάθε άλλο αρμόδιο, προτάσεων για την λήψη μέτρων που αφορούν την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της περιφέρειας.*
- *Η εξυπηρέτηση και εκπροσώπηση κάθε πρωτοβουλίας και προγραμμάτων Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών.*
- *Η εκπροσώπηση, στήριξη και προώθηση Εθνικών και Κοινοτικών προγραμμάτων.*

- Η ανάληψη και στήριξη γενικά κάθε πρωτοβουλίας από την οποία μπορεί να βοηθηθεί η επιχειρηματική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Η συγκέντρωση της διάσπαρτης χρήσιμης πληροφορίας που παρέχεται σήμερα από τους επιχειρηματικούς και αναπτυξιακούς φορείς της περιφέρειας Κρήτης από την εταιρεία και η διάχυσή της στον επιχειρηματικό κόσμο κατά τρόπο αξιοποιήσιμο.
- Προστασία του Περιβάλλοντος, η αειφόρος ανάπτυξη και η ενδυνάμωση επιχειρηματικού πνεύματος στον Τομέα του Τουρισμού.

Πεπραγμένα

Στην μέχρι τώρα λειτουργία της, η τοπική αυτοδιοίκηση Ηρακλείου Α.Ε. έχει υλοποιήσει πλήθος Έργων και Μελετών, πάνω σε διάφορους τομείς, που επιγραμματικά αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα :

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1	ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΓΒΑ) Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
2	Ο.Σ.Δ.Ε. 1999	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 1999 ΣΤΟ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
3	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΕΝΕΡΓΟ ΜΕΛΟΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ REACTE	ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ
4	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ECITT	ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
5	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
6	MONEY SHOW 99	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ MONEY SHOW 99 ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΕ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ
7	LEONARDO 99 - MUTASFOOD IN PRACTICE	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
8	ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΜΜΕ ΤΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
9	ΜΕΛΕΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
10	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ ΤΟΥ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
11	ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ & ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
12	Ο.Σ.Δ.Ε. 2000	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ

		ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2000 ΣΤΟ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
13	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ Ν. Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΥΣΤΑΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ Ν.Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
14	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
15	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
16	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Ε.Φ.Δ.) ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» (Ε.Π.ΑΝ.) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
17	ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟΥ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Ν.Α. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	
18	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ
19	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ
20	ΜΕΛΕΤΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΑΙΘΡΟΥ
21	ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ	ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ
22	ΜΕΛΕΤΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΔΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
23	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ

24	ΜΕΛΕΤΗ ΜΕΤΡΟΥ 5.2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
25	ΟΙ ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΡΩΝ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
26	ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΑΔΕΙΟΔΩΤΗΣΕΩΝ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
27	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΚΕΤΑ) ΚΡΗΤΗΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
28	INVENT I «ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ»/ΔΡΑΣΗ «ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΛΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
29	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ	ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

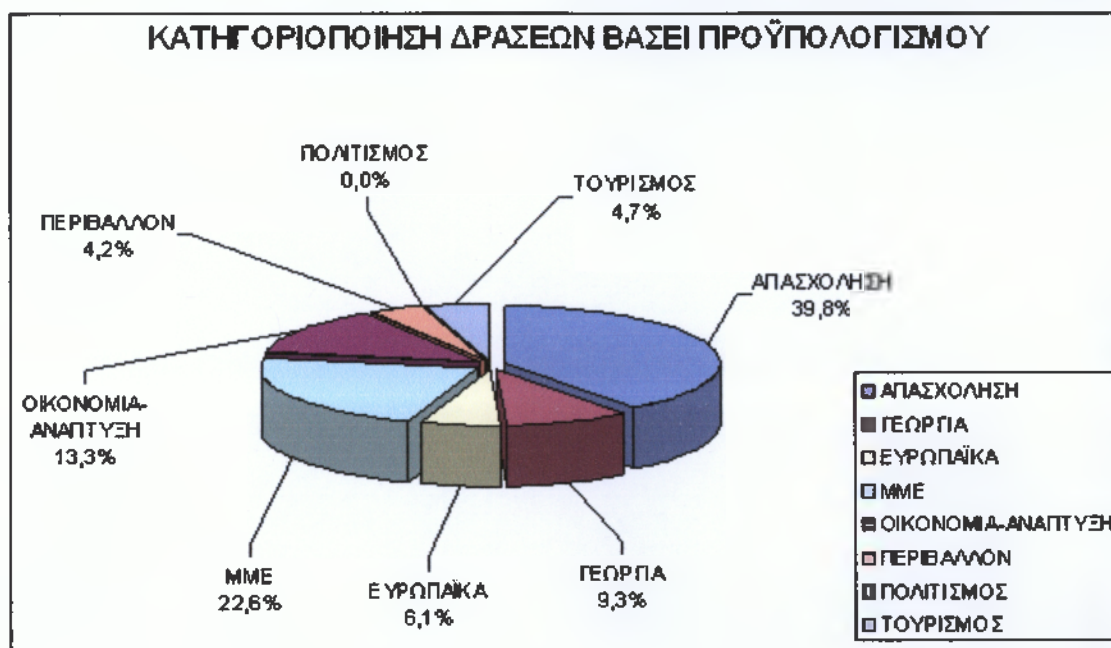
	ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΣΕ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (G.I.S.)	
30	ΜΕΛΕΤΗ «ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΝΙΤΡΙΚΩΝ ΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΡΥΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΣΙΜΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥΣ, ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
31	«ΜΕΛΕΤΗ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
32	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ 5.2 «ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΠ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 2000-2006, ΣΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ

	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ	
33	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ 5.3 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ»	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ
34	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
35	ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ
36	“ Δίκτυο Ομάδων Έργου Πληροφόρησης & Υποστήριξης του πληθυσμού της Κρητικής υπαίθρου”	Δίκτυο Πληροφόρησης και Υποστήριξης του πληθυσμού της Κρητικής Υπαίθρου
37	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	Ψηφιοποίηση του περιεχομένου και προβολή όλων των μουσείων του Νομού Ηρακλείου
38	INTERREG III C	Διαπεριφερειακό Πλαίσιο Δράσης για την Αξιοποίηση της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς των Ορεινών Περιοχών της

39

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ν.ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Τρέχοντα Προγράμματα

Στην παρούσα φάση η Τοπική Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου υλοποιεί τα εξής προγράμματα :

- «Προώθηση στην Απασχόληση Γυναικών Απομακρυσμένων Περιοχών και Ατόμων των Ειδικών Ομάδων» του προγράμματος «ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟ 5.2» ΤΟΥ ΠΕΠ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν:

- 40 άνεργες Γυναίκες του Δήμου Επισκοπής
- 15 άνεργοί/ες φοιτητές

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει Προκατάρτιση, Κατάρτιση, Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες καθώς και ενέργειες Δικτύωσης, Δημοσιότητας-Ευαισθητοποίησης Συμβουλευτικής, τις οποίες θα υλοποιήσει η τοπική αυτοδιοίκηση ως τελικός Δικαιούχος. Στα πλαίσια του Μέτρου 5.3: «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών» η υπηρεσία συμμετέχει στην υλοποίηση Σχεδίου Δράσης, από Συνεργαζόμενους Φορείς της Περιφέρειας Κρήτης.

Μέσω του συγκεκριμένου σχεδίου στοχεύεται η ενδυνάμωση, η πληροφόρηση, η εμπύχωση των γυναικών, καθώς και η ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού, ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των γυναικών. Βασικός στόχος είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία, προκειμένου μετά την ολοκλήρωση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών να ενταχθούν σε μια ή περισσότερες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Δράσεις, Συμβουλευτική

Στα πλαίσια του Μέτρου 5.2. "Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης" του ΠΕΠ Ηρακλείου, εγκρίθηκε το Σχέδιο με τίτλο "Προώθηση στην Απασχόληση Γυναικών απομακρυσμένων περιοχών και της ειδικής ομάδας Κρητικών". Το πρώτο στάδιο υλοποίησης του έργου περιλαμβάνει τη δράση

της Συμβουλευτικής, στα πλαίσια της οποίας θα αναπτυχθεί μια δέσμη ενεργειών που ως στόχο έχουν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση, στην ενδυνάμωση και εμπύχωση του ωφελούμενου, καθώς και στην ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού, με απώτερο στόχο την κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των ατόμων στα οποία απευθύνεται το παρόν σχέδιο και τα οποία απειλούνται από εργασιακό αποκλεισμό.

Ο κύριος άξονας της παρούσας δράσης περιλαμβάνει ενέργειες και υπηρεσίες πληροφόρησης και επαγγελματικού προσανατολισμού με σκοπό: την αύξηση της απασχόλησης, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την ψυχική ενδυνάμωση των ατόμων, την επίτευξη της ένταξης στο εργασιακό και κοινωνικό γίγνεσθαι, την αλλαγή νοοτροπιών και συμπεριφορών, με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων σε πλαίσια και στρατηγικές ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Η δράση θα υλοποιηθεί με ίδια μέσα από την τοπική αυτοδιοίκηση, με παραχωρητήριο, σε πιστοποιημένους χώρους του ΚΕΚ Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου, σε διώροφο κτίριο, συνολικού εμβαδού 220 τ.μ., ενώ η διαθέσιμη υποδομή για την υλοποίηση της δράσης είναι 50 τ.μ.

4.2.1 Οφέλη Δήμου Επισκοπής από την Ανάπτυξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου

Σίγουρα η συνεισφορά της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη του Δήμου Επισκοπής είναι εξαιρετικά σημαντική προσφέροντας μεγάλο αριθμό πλεονεκτημάτων και σχετικών πληροφοριών στο Δήμο. Ωστόσο, με το νέο πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2007-2013, τα πλεονεκτήματα αυτά γίνονται ακόμα περισσότερα συμβάλλοντας πιο αποτελεσματικά στην αναδίπλωση και ανάπτυξη του Δήμου Επισκοπής.

Αποτελεί γεγονός πως η δυνατότητα συμβολής των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην τοπική ανάπτυξη και μέσα από αυτήν στην ενίσχυση της Απασχόλησης και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις τοπικές κοινωνίες, γίνεται ολοένα και εντονότερη. Σ' ένα παγκοσμιοποιημένο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, η ανάδειξη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μιας περιοχής αποτελούν πλέον μονόδρομο για ανάπτυξη και απασχόληση.

Τόσο η Στρατηγική της Λισσαβόνας, όσο και η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Απασχόληση θεωρούν απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των ποσοτικών και ποιοτικών στόχων που θέτουν, την καλή διακυβέρνηση (good governance) και σ' αυτό το πλαίσιο την ενεργητική εμπλοκή των τοπικών παραγόντων. Οι τοπικοί φορείς όπως του Ηρακλείου Κρήτης γνωρίζουν καλύτερα από οποιονδήποτε τα μικροοικονομικά δεδομένα της περιοχής τους και μπορούν να προτείνουν εφαρμόσιμες λύσεις προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητές τους.

Οι σημερινοί ΟΤΑ είναι δυναμικοί οργανισμοί σε άμεση επαφή και επικοινωνία με τους πολίτες της περιοχής τους. Οι σύγχρονοι ΟΤΑ ξέρουν να αφουγκράζονται τις ανησυχίες και τα προβλήματα των πολιτών τους και να διαμορφώνουν πολιτικές και σχέδια δράσης με άμεση ανταπόκριση. Πιο συγκεκριμένα, οι πόροι που θα διατεθούν κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο (2007 - 2013) στο Νομό Ηρακλείου και στο Δήμο Επισκοπής, θα δώσουν νέες δυνατότητες στους ΟΤΑ για ολοκληρωμένες και ουσιαστικές παρεμβάσεις. Οι ΟΤΑ καλούνται πλέον να αναλάβουν ενεργητικά το ρόλο του Συντονιστή για την ανάπτυξη της περιοχής τους.

Τα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης Νομού Ηρακλείου, μέσα από την πολύχρονη συνεργασία της με τους ΟΤΑ έχει αποκομίσει μεγάλη εμπειρία επάνω στην οποία υποστηρίζει τους ΟΤΑ με τις εξής συμβουλευτικές υπηρεσίες ως προς τους Δήμους και ιδιαίτερα της Επισκοπής ως ακολούθως:

Υποστήριξη στο Στρατηγικό Σχεδιασμό για τη χάραξη συνεκτικών και ολοκληρωμένων πολιτικών ανάπτυξης, που να συνάδουν με τις δυνατότητες και το αναπτυξιακό όραμα μιας περιοχής.

- Εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων μέσα από την ενεργό συμμετοχή των τοπικών παραγόντων, ώστε αυτά να υποστηρίζονται στην πράξη στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
- Υποστήριξη στην ωρίμανση, στην κατάθεση προτάσεων και στην παρακολούθηση συγχρηματοδοτούμενων έργων κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο (Δ' ΚΠΣ 2007 -2013).

- Διαχείριση και Παρακολούθηση (Program & Project Management) της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Σχεδίων, καθώς επίσης και των παρεμβάσεων - έργων του Δ' ΚΠΣ στο Δήμο.
- Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας και Κοινωνικών Επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο (π.χ. περιβάλλον, πολιτισμός, υγεία-πρόνοια) στο Δήμο, με στόχο τη βελτίωση των υπηρεσιών προς τους πολίτες και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Work Life Balance (WLB), ενίσχυση των πολιτικών εξισορρόπησης του επαγγελματικού με τον οικογενειακό βίο (WLB) με τον ορθολογικό σχεδιασμό λειτουργίας και χρηματοδότησης των κοινωνικών υπηρεσιών (βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, "Βοήθεια στο σπίτι"), οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ΟΤΑ του Νομού Ηρακλείου.

Η πολυπλοκότητα των παρεμβάσεων και η ολοκληρωμένη προσέγγιση σε τοπικό επίπεδο στο Δήμο Επισκοπής, απαιτούν την ύπαρξη ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο όχι μόνον απλά να διαχειρίζεται προγράμματα και έργα, αλλά πολύ περισσότερο να μπορεί να δημιουργεί συνέργειες και πολλαπλασιαστικά οφέλη για την τοπική κοινωνία. Έτσι, το ανθρώπινο κεφάλαιο της περιοχής μετατρέπεται σε κοινωνικό κεφάλαιο, το οποίο λειτουργεί μέσα σε μια - συντονισμένη από τους ΟΤΑ - συλλογικότητα και είναι σε θέση να δημιουργεί ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα για μια περιοχή.

Η τοπική αυτοδιοίκηση Νομού Ηρακλείου με τεράστια εμπειρία σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού παρέχει τις εξής υπηρεσίες στο Δήμο Επισκοπής :

- Οργάνωση διακρατικών συνεργασιών για τη μεταφορά τεχνογνωσίας σε αντικείμενα που αφορούν τον αναπτυξιακό σχεδιασμό μιας περιοχής του Δήμου.
- Διάγνωση αναγκών εκπαίδευσης και υλοποίηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης με προσαρμογή στους ιδιαίτερους παραγωγικούς και οικονομικούς τομείς της περιοχής.
- Βελτίωση της διοικητικής και διαχειριστικής ικανότητας των φορέων της Αυτοδιοίκησης Ηρακλείου με ιδιαίτερη έμφαση στην υλοποίηση προγραμμάτων του Δ' ΚΠΣ (2007 - 2013).

Τα έργα κατά την Δ' Προγραμματική Περίοδο (2007-2013) έχουν έντονα περιφερειακή διάσταση, θα έχουν χαρακτηριστικά ολοκληρωμένων παρεμβάσεων και απαιτούν συναινετικές διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων. Η μεθοδολογική και τεχνική υποστήριξη των φορέων κατά το σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των έργων θα συμβάλλει στην υποστήριξη των έργων από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και στην αποφυγή αστοχιών στο Δήμο Επισκοπής.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση Ηρακλείου διαθέτει εκπαιδευμένο και έμπειρο προσωπικό για την εφαρμογή και τη μεταφορά τεχνογνωσίας στις εξής μεθοδολογίες:

- GOPP - Goal Oriented Project Planning (Στοχοθετημένος Σχεδιασμός Έργων), τεχνική management η οποία εφαρμόζεται σε αναπτυξιακές παρεμβάσεις και αποσκοπεί στην επεξεργασία προτάσεων και λύσεων με συγκεκριμένους στόχους και αποτελέσματα μέσα από ένα

σχεδιασμό "από κάτω προς τα επάνω", δηλαδή με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

- PCM - Project Cycle Management (ολοκληρωμένη διαχείριση έργων), μια μεθοδολογία για τη διαχείριση έργων και προγραμμάτων από το στρατηγικό σχεδιασμό, την ωρίμανση και την προκήρυξη των έργων, μέχρι την παρακολούθηση της υλοποίησης, την αξιολόγηση και τον έλεγχο.

5. Κεφάλαιο 5^ο : Η Φροντίδα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) και Πρόσβαση Αυτών στις Υπηρεσίες Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Ελληνική Νομοθεσία

5.1 Τι ορίζονται ως Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ)

Ως άτομα με ειδικές ανάγκες αναφέρονται εκείνα τα οποία έχουν μόνιμες ή κάποιες προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω οι οποίες προέρχονται από φυσική, ψυχική ή κάποια νοητική ανεπάρκεια. Τα άτομα με μόνιμη ανικανότητα θεωρούνται και είναι οι κινητικοί ανάπηροι, οι τυφλοί και γενικότερα οι αμβλύοπτες, οι κωφοί, όσοι έχουν σημαντική δυσκολία στην αντίληψη, την επικοινωνία και την προσαρμογή καθώς και οι ασθενείς από αρτηριοσκλήρυνση, επιληψία, ανεπάρκεια νεφρού, ρευματικές παθήσεις, καρδιοπάθειες και διάφορες άλλες ασθένειες. Άτομα με παροδική ανικανότητα μπορεί να είναι τραυματίες, παροδικά ασθενείς ή κάποιας άλλης φύσης μερικώς τραυματίες (Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, 2007).

Τα άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται με ειδικές ανάγκες αποτελούν ουσιαστικά ένα ιδιαίτερο κομμάτι του κοινωνικού συνόλου που χρήζει μιας ιδιαίτερης προσοχής. Για το σκοπό αυτό ο κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός θα πρέπει να φροντίζει όλες οι κατασκευές συστημάτων

οριζόντιας και κάθετης μεταφοράς να είναι φιλικές προς τα άτομα αυτά και εναρμονισμένες με τους κανονισμούς για την διευκόλυνση της διακίνησής τους. Θα πρέπει να αναφερθεί πως τα θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες "κατασκευάζονται" από τους ανθρώπους σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και φέρουν μια μεγάλη σχέση με τις αντιλήψεις, το πνεύμα και τις πεποιθήσεις, τόσο του κάθε «νομοθέτη» όσο και της κοινωνίας στην οποία ορίζονται.

Κύριος στόχος θα πρέπει να είναι η ένταξη των "διαφορετικών" ανθρώπων –ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλες τις φάσεις της καθημερινής ζωής, έτσι ώστε εκείνοι να οδηγούνται στην αυτενέργεια, την αυτοτέλεια και φυσικά την αλληλοδιαδοχή. Η κοινωνική βοήθεια δεν θα πρέπει να περιορίζεται στη διατροφή αλλά και την κηδεμόνευση των αναπήρων. Θα ήταν ίσως χρησιμότερο να ενεργοποιεί το ίδιο το άτομο έτσι ώστε να αυτοεξυπηρετείται παρά να το εξυπηρετεί καθώς επίσης η πολιτική για τους αναπήρους να μην θεωρείται πολιτική αποκλειστικά για τα άτομα αυτά αλλά συνδυασμένη πολιτική με αυτούς μαζί (Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, 2007).

5.2 Ποια η Αντιμετώπιση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην Ελλάδα Γενικότερα

Πολλές φορές τα άτομα με ειδικές ανάγκες αναφέρονται και ως άτομα με ειδικές ικανότητες. Βέβαια στην Ελλάδα δεν μπορεί να υποστηριχτεί πως παρατηρείται μια μεγάλη ευαισθησία από τους κυβερνώντες ή τους διοικούντες των δημοσίων οργανισμών όταν εκείνοι αναφέρονται σ' αυτά τα άτομα (www.disabled.gr, 2008). Εντούτοις, η πραγματικότητα καθώς και η δύσκολη καθημερινότητα των ανθρώπων αυτών που βίωσαν και βιώνουν περισσότερο απ' τον καθένα τις επιπτώσεις από την πολιτική που έχουν ασκήσει όλες οι κυβερνήσεις έως σήμερα, θεωρείται μια πολιτική η οποία βάζει στο περιθώριο τις ανθρώπινες ανάγκες, καθώς φοβάται και δεν ξέρει να αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα, παραμένει (www.disabled.gr, 2008).

Υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι οι οποίοι βιώνουν σκληρά τη διαφορετικότητά τους σε κάθε τους βήμα. Από το πρωινό τους ξύπνημα, τις καθημερινές ανάγκες, στο σχολείο, στη δουλειά, στο δρόμο, στην ψυχαγωγία, σε όλα αυτά, που για τους υπόλοιπους θεωρούνται αυτονόητα. Με βάση κάποια διεθνή δεδομένα, οι ανάπηροι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμΕΑ) φτάνουν το 10% του γενικού πληθυσμού (www.disabled.gr, 2008). Οι μισοί από αυτούς, δηλαδή το 5% του γενικού πληθυσμού, είναι οι βαριά ανάπηροι όπως τυφλοί, παραπληγικοί, κωφοί ή παιδιά με νοητική στέρηση και οι χρόνιοι πάσχοντες από σκλήρυνση κατά πλάκας ή μεσογειακή αναιμία.

Οι πρωτιές της Ελλάδος στα εργατικά και τροχαία ατυχήματα καθώς και σε συνδυασμό με την ανυπαρξία της πολιτικής πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επιβεβαιώνουν αυτή τη σκληρή

πραγματικότητα. Στη χώρα μας οι ανάπηροι και τα ΑμΕΑ δεν καταγράφηκαν σχεδόν ποτέ. Με μια συνειδητή επιλογή των κυβερνήσεων, γιατί η απογραφή τους θα αναδείκνυε το μέγεθος του προβλήματος και την αναντιστοιχία των αναγκών με όσα γίνονται με σκοπό την πρόληψη της αναπηρίας, την αποκατάσταση, την εκπαίδευση, την παραγωγική ένταξη των ΑμΕΑ στις κοινωνίες.

Τα κέντρα ενημέρωσης και στήριξης των οικογενειών αυτών τα οποία φέρνουν στη ζωή ένα ανάπηρο παιδί ή που το παιδί τους καθίσταται ανάπηρο μετά από ένα τροχαίο ατύχημα ή μια ασθένεια, είναι βέβαια ανύπαρκτα. Βασικός κορμός στήριξης των αναπήρων και ΑμΕΑ, η οικογένεια η οποία προσπαθεί να αναπληρώσει τις ανεπάρκειες ενός κράτους που αδιαφορεί για την συγκεκριμένη κατάσταση. Στην Ελλάδα βέβαια, υπάρχουν μόνο 200 δημόσια κρεβάτια σε κέντρα αποκατάστασης, όλα στα νοσοκομεία της Αθήνας και για τους τραυματίες από εργατικά και τροχαία ατυχήματα και για την αντιμετώπιση των 35.000 εγκεφαλικών επεισοδίων το χρόνο (www.disabled.gr, 2008).

Απ' τα 220.000 περίπου παιδιά στη χώρα μας τα οποία έχουν ανάγκη ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, μόνο τα 15.000 πηγαίνουν σε κάποιο δημόσιο ή ιδιωτικό ειδικό σχολείο ή ειδική τάξη για τα άτομα αυτά. Τα υπόλοιπα 170.000 παιδιά παραμένουν εγκλωβισμένα στους τέσσερις τοίχους των σπιτιών τους, απλά ακούγοντας για το τι πρόκειται να γίνει. Η πρόσβαση στα πανεπιστήμια πρακτικά ένα κενό γράμμα φυσικά, αφού ούτε οι ανάλογες υποδομές υπάρχουν όπως ράμπες, ούτε τα ανάλογα εποπτικά μέσα καθώς

και το κατάλληλο προσωπικό όπως διερμηνείς για κωφούς φοιτητές, βιβλία Μπράιγ για τυφλούς και για τους φοιτητές με Ειδικές Ανάγκες.

Ο αποκλεισμός βέβαια από την εκπαίδευση, η έλλειψη βιβλίων για τυφλούς, η αδυναμία πρόσβασης σε θέατρα, κινηματογράφους, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, δημόσιες υπηρεσίες, ή μεγαλουπόλεις των πολυκατοικιών και της ανυπαρξίας έστω και μιας ελεύθερης σπιθαμής γης, θεωρούνται απροσπέλαστες στα ΑμΕΑ. Επίσης τα απροσπέλαστα μέσα μαζικής μεταφοράς, η αδυναμία σε πολλές περιπτώσεις των παραπληγικών και νεφροπαθών να βρουν ακόμα και έναν κατάλληλο τόπο για τις διακοπές τους είναι σχεδόν ενδεικτικά για την πρόσβαση των αναπήρων και ΑμΕΑ στον πολιτισμό, την καθημερινή ψυχαγωγία καθώς και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή. Πολύ περισσότερο, οι ανάπηροι και τα ΑμΕΑ στην εποχή της ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων, της διόγκωσης της ανεργίας, δεν έχουν καμία θέση στην παραγωγή για την κυβέρνηση, που προσπαθεί να κουκουλώσει το πρόβλημα με κάποια πενιχρά επιδόματα αλλά και με διάφορα προγράμματα, επιδοτούμενης ή όχι, κατάρτισης και επανακατάρτισης και ποτέ απασχόλησης (www.disabled.gr, 2008). Η φροντίδα της κυβέρνησης γι' αυτά άτομα αυτά περιορίζεται ουσιαστικά σε δηλώσεις πολιτικής σκοπιμότητας, που ως στόχο έχουν μόνο την επίδειξη κοινωνικής ευαισθησίας.

Ακόμα και ο νόμος 2430, ο οποίος ψηφίστηκε το έτος 1996 και προβλέπει την 3η Δεκέμβρη ως Εθνική Μέρα των ΑμΕΑ, αλλά και μια σειρά άλλες διατάξεις για τα ΑμΕΑ παρέμεινε δυστυχώς ανενεργός. Την ίδια τύχη είχε και η πολυδιαφημισμένη κάρτα αναπηρίας, που θα εκδιόταν μετά την

εξέταση όλων των ΑμΕΑ από ειδικές υγειονομικές επιτροπές. Ακόμα και οι σημαντικές διακηρύξεις της κάθε κυβέρνησης για θέσεις εργασίας για τα ΑμΕΑ μετατράπηκαν σε προεκλογικούς ψηφοθηρικούς αγώνες από μέρους των κομμάτων.

5.3 Αρχικό Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 το Οποίο Αναφέρονταν στην Πρόσβαση των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση και Προσπαθούν να «Κάνουν Πράξη» οι Τοπικές Αρχές του Νομού Ηρακλείου και ο Δήμος Επισκοπής

Το ΥΠΕΣΔΔΑ (Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) σε δελτίο τύπου το οποίο εξέδωσε την Πέμπτη 2 Δεκεμβρίου 2003, δηλαδή την παραμονή της διοργάνωσης εκδηλώσεων σε όλη την Ελλάδα για την ημέρα ανάδειξης των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, σημείωνε τα εξής (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003):

Η προστασία των ατόμων με αναπηρία αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Σε συμμόρφωση με ειδική σχετική διάταξη του Συντάγματος (άρθρο 21 παρ. 6), το ΥΠΕΣΔΔΑ ανέλαβε τους τελευταίους μήνες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες όπως οι ακόλουθες :

- *Αποστολή της εγκυκλίου για σύσταση υπηρεσιακών μονάδων για τη διευκόλυνση των ΑμΕΑ.*

Με την εγκύκλιο αυτή του ΥΠΕΣΔΔΑ καλούνται όλα τα Υπουργεία, οι Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, οι Περιφέρειες κ.λπ. να προβούν άμεσα στη σύσταση των μονάδων διευκόλυνσης ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα, τα Υπουργεία καλούνται να φροντίσουν για την εφαρμογή του σχετικού μέτρου και από τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ καθώς και οι Περιφέρειες να πράξουν το ίδιο για τους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού. Οι μονάδες οι οποίες συστήνονται θα είναι αρμόδιες για την προώθηση των μέτρων που θα εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα κτίρια, όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες του φορέα με την κατάλληλη διαρρύθμιση όπως για παράδειγμα ειδικές ράμπες.

Επιπλέον, οι μονάδες αυτές θα είναι αρμόδιες για την προώθηση των μέτρων τα οποία θα βελτιώνουν την ποιότητα των συνθηκών της διοικητικής εξυπηρέτησης των ΑμεΑ όπως για παράδειγμα με πληροφόρηση αυτών για τη χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, με κατά προτεραιότητα εξυπηρέτηση, εφαρμογή της υπηρεσίας μιας στάσης για να κινείται ο φάκελος της υπόθεσης από την υπηρεσία και όχι από μέρος του πολίτη.

- *Ειδική ρύθμιση για τα ΑμεΑ στο Π.Δ. 160/2004 (άρθρο 11 παρ. 6) που αφορά τις ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο Τομέα*

Η ρύθμιση αυτή αφορά τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50% και άνω και φυσικά προβλέπει την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του Π.Δ. 160/2004 και εφόσον διαθέτουν τη προϋπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών και ανεξάρτητα από το διάστημα διακοπής ανάμεσα στις συμβάσεις τους, εφόσον βέβαια πληρούν τις υπόλοιπες νόμιμες προϋποθέσεις. Οι

σημαντικές καθυστερήσεις οι οποίες παρουσιάστηκαν στην πράξη τα τελευταία χρόνια σχετικά με την υλοποίηση πρωτοβουλιών για τη διευκόλυνση των ΑμεΑ, ιδίως σχετικά με τις Δημόσιες Υπηρεσίες, επιβάλλουν την άμεση κινητοποίηση της Πολιτείας.

Από τον Μάιο του έτους 2002 το ίδιο υπουργείο και σε εφαρμογή της Απόφασης Αριθμού 52487/02(ΦΕΚ-18/Β/15-1-02), έστειλε προς όλες τις δημόσιες υπηρεσίες εγκύκλιο με θέμα «*Εξασφάλιση πρόσβασης των Ατόμων με Αναπηρίες σε κτίρια του Δημόσιου Τομέα*», όπου ανάμεσα στα άλλα οριζόταν (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003) :

Η μη προσπελασιμότητα των κτιρίων τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες αποτελεί ένα βασικό και ανασταλτικό παράγοντα ο οποίος συντελεί στην ταλαιπωρία των εμποδιζόμενων ατόμων καθώς και στον αποκλεισμό τους από την όποια κοινωνική και οικονομική ζωή. Σε αυτό το πλαίσιο της προσπάθειας για βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των πολιτών, το ΥΠΕΣΔΔΑ προωθεί τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Με το τρόπο αυτό η βελτίωση των κτιριακών υποδομών και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, αποτελεί μια οριζόντια δράση του προγράμματος «*Πολιτεία*» (Ν.2880/2001). Επίσης στο άρθρο 31 του πρόσφατου Ν.3013/2002 ορίστηκε ρητά ότι τα διάφορα Κέντρα Εξυπηρέτησης των Πολιτών (ΚΕΠ) θα πρέπει να είναι προσβάσιμα για τα ΑμεΑ.

Η Διεύθυνση της Απλούστευσης των Διαδικασιών και Παραγωγικότητας, με μια σειρά εγκυκλίων της έχει δώσει σχετικές οδηγίες αναφορικά με την υλοποίηση ενός προγράμματος βελτίωσης της

προσβασιμότητας στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, κατ' επανάληψη και σύμφωνα με τις εγκυκλίους ΔΙΑΔΠ/8067/6-4-2001 και ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/21114/8-10-2001 έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε όλες τις απαραίτητες παρεμβάσεις με απώτερο σκοπό να εξασφαλιστεί η όποια οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση στους χώρους όπου στεγάζονται για τα ΑμΕΑ.

Για να καταστεί εφικτή η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του συγκεκριμένου προγράμματος βελτίωσης της προσβασιμότητας, έχει ζητηθεί επίσης από τις υπηρεσίες να ενημερώνουν τους ειδικούς σχετικά με την πρόοδο των εργασιών συμπληρώνοντας κάποια σχετικά έντυπα. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία τα οποία αποστέλλονται, συμπληρώνονται οι πίνακες οι οποίοι περιοδικά και επικαιροποιούνται αλλά και τίθενται υπόψιν της όποιας πολιτικής ηγεσίας (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

Από τα στοιχεία τα έχει συγκεντρώσει έως τώρα η υπηρεσία του Υπουργείου, προκύπτει ότι ένας μικρός αριθμός υπηρεσιών προχώρησε στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των κτιρίων και στα οποία στεγάζεται με σκοπό την αποστολή των σχετικών στοιχείων στην υπηρεσία του Υπουργείου και ότι πολλές δημόσιες υπηρεσίες και ιδιαίτερα οι Δήμοι δεν έχουν προχωρήσει στις απαιτούμενες παρεμβάσεις όπως προέβλεπε ο Νόμος του 2003 (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

Σύμφωνα λοιπόν με τα ανωτέρω και έχοντας λάβει επιπλέον υπόψιν τα ακόλουθα (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003) :

- Τις υποχρεώσεις των υπηρεσιών που προκύπτουν από τις διατάξεις του Γ.Ο.Κ. όπως τροποποιήθηκαν πρόσφατα και από τις ειδικότερες ρυθμίσεις σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 52487, οι *Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ* σε υφιστάμενα κτίρια και την με αριθμό 52488 σχετικά με τις *Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών* σύμφωνα με το ΦΕΚ 18/Β/15-1-2002,
- Το γεγονός ότι με την ανάληψη από την Ελλάδα της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003 καθώς και την οργάνωση και διεξαγωγή το 2004 των Ολυμπιακών Αγώνων και των Παραολυμπιακών Αγώνων, η χώρα βρέθηκε στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος και δέχθηκε μεγάλο αριθμό επισκεπτών, έπρεπε οι δημόσιες υπηρεσίες αφενός μεν να προχωρήσουν στην ολοκλήρωση των απαραίτητων ενεργειών για την προσαρμογή των κτιρίων τους στα όσα ορίζονταν στις κείμενες διατάξεις και αφετέρου να αποστείλουν συμπληρωμένο ολόκληρο το ερωτηματολόγιο σχετικά με την εκτίμηση του βαθμού της προσβασιμότητας των χώρων όπου στεγάζονται οι δημόσιες υπηρεσίες έως το τέλος Ιουνίου του έτους 2004. Το ερωτηματολόγιο έπρεπε να είναι πλήρες και να αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο «οδηγό» για τις παρεμβάσεις που έπρεπε να γίνουν.

Επιπρόσθετα πρέπει να αναφερθεί πως στον νόμο 2831/00 σύμφωνα με το ΦΕΚ-140/Α/13-6-00, στο άρθρο 28 και στην παράγραφο 5 αναφέρονταν ότι στα υφιστάμενα και πριν από την ισχύ του σχετικού νόμου

στα κτίρια τα οποία στεγάζονταν οι υπηρεσίες του Δημοσίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ευρύτερου δημόσιου τομέα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, κοινωφελείς οργανισμοί, τράπεζες και ανταλλακτήρια τραπεζών, επιβάλλονταν να διεξαχθούν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, ώστε οι λειτουργικοί χώροι να θεωρούνταν προσπελάσιμοι από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

Στην παρούσα εργασία αναφερθήκαμε στην τοπική αυτοδιοίκηση σε συνάρτηση με το Δήμο Επισκοπής επειδή ακριβώς ως έννοια η τοπική αυτοδιοίκηση έχει την δυνατότητα σαν οργανισμός να ελέγχει και να φροντίζει την λειτουργία των Δήμων και των Κοινοτήτων. Η συμβολή του συγκεκριμένου οργανισμού είναι σημαντική γιατί έχει ρυθμιστικό ρόλο καθώς επίσης και ελεγκτικό.

Μερικές από τις αρμοδιότητες της είναι, θέματα αναγνώρισης Δήμων και κοινοτήτων και μεταβολών αυτών, θέματα καθορισμού και των μεταβολών στα όρια των δήμων και κοινοτήτων, φροντίδα για τη συγκρότηση, αναπλήρωση και λειτουργία των οργάνων των Δήμων, κοινοτήτων και δημοτικών διαμερισμάτων, φροντίδα για την εκλογή, συγκρότηση και λειτουργία των οργάνων των δημοτικών και κοινοτικών ιδρυμάτων, λοιπών Ν.Π.Δ.Δ. επιχειρήσεων, συνδέσμων και συμβουλίων περιοχής, καθώς και των Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων και των τοπικών συμβουλίων και τον έλεγχο νομιμότητας σε όλες τις πράξεις των συλλογικών οργάνων των Δήμων και κοινοτήτων και των νομικών τους προσώπων.

6. Κεφάλαιο 6^ο : Επίλογος

Σκοπός βέβαια της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας είναι να εξετάσει και να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η οργάνωση των υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στο τομέα αναπτυξιακών στο Δήμο Επισκοπής στη Κρήτη.

Η έννοια της συνταγματικής κατοχύρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι γενικά αμφίβολη. Ειδικότερα, συζητήθηκε στην Ελλάδα υπό το Σύνταγμα του 1927, αν οι συνταγματικές διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση είναι επιτακτικές ή κατευθυντήριες. Οι σχετικές διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος έχουν αναμφίβολα επιτακτικό χαρακτήρα εν όψει της σαφούς διατύπωσης τους. Οι διατάξεις των σύγχρονων Συνταγμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνουν αυτήν ως ένα θεσμό του δημοσίου δικαίου.

Ουσία και απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών είναι η αυτοτέλεια τους έναντι της κρατικής διοίκησης. Η αυτοτέλεια έχει τη σημασία της «υπό ιδίαν ευθύνην» άσκησης δημόσιας διοίκησης, δηλ. τα όργανα του τοπικού οργανισμού ενεργούν στο πλαίσιο των νόμων ελεύθερα χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας. Ο τοπικός οργανισμός αποφασίζει αν και πως θα διεκπεραιώσει μια τοπική υπόθεση, την οποία εκτελεί με δικά του όργανα.

Σκοπός της κάθε αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης είναι η προώθηση της ανάπτυξης του Δήμου και κοινότητας στην οποία ανήκει και γενικότερα της Ελλάδας με την αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασία

των φυσικών και ανθρώπινων πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα του ενδογενούς δυναμικού περιοχής. Ως βασικός σκοπός ορίζεται η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της περιφέρειας μέσα από τις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, αποσκοπώντας παράλληλα και σε μια αποκέντρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έπειτα από την ανάγνωση βιβλίων, σημειώσεων και πηγών από το Internet σχετικά με το Δήμο Επισκοπής κατέληξα στα παρακάτω συμπεράσματα.

Οι κάτοικοι του Δήμου Επισκοπής βλέπουν τη διάθεση της τοπικής αρχής για ανάπτυξη του δήμου έτσι ώστε η νέα γενιά να επιλέξει την περιοχή ως μόνιμη κατοικία αλλά πιστεύουν ότι δεν υπάρχει η κατάλληλη βοήθεια από την κρατική εξουσία. Καθώς το σημαντικότερο πρόβλημα στην περιοχή αποτελεί ο οδικός άξονας που συνδέει το Ηράκλειο με το δήμο Επισκοπής, δρόμος που υπολογίζεται ότι χυράχτηκε επί Ενετοκρατίας και εξακολουθεί να παραμένει το βασικό οδικό δίκτυο, ενώ είναι άκρως επικίνδυνο.

Επίσης σημαντικό πρόβλημα και ιδιαίτερη ανησυχία εξακολουθεί να παραμένει στους κάτοικους του Δήμου η σχετική μελέτη που είχε παρουσιάσει ο καθηγητής του πολυτεχνείου κ. Οικονομόπουλος και παρουσίαζε την περιοχή ως το «καταλληλότερο μέρος» για να εγκατασταθεί μια «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Απορριμμάτων».

Ο Δήμος Επισκοπής ένας από τους μικρότερους αλλά από τους πιο αναπτυσσόμενους (πληθυσμιακά, αγροτουριστικά, οικονομικά κ.α.) επαρχιακούς Δήμους όλης της Ελλάδας, πληροφοριακά :

· Στην απογραφή του 2001 το Δ.Δ. Σγουροκεφαλίου του Δήμου Επισκοπής, ο πληθυσμός αυξήθηκε κατά 12% περίπου, μοναδικό σχεδόν φαινόμενο για χωριό της ενδοχώρας.

- Την συνεχώς αυξημένη ζήτηση οικοπέδων για μόνιμη κατοικία νέων οικογενειών.
- Ο Καποδιστριακός Δήμος από την αρχή της λειτουργίας του (1999) – αν και με πολλά προβλήματα – φρόντισε να υπάρξει ένας αναπτυξιακός σχεδιασμός για την περιοχή και ιδιαίτερα το 2007 ψηφίστηκε ο Αναπτυξιακός σχεδιασμός με βάση των μελετών του Χωροταξικού Σχεδιασμού που προσδιορίζει την περιοχή μας ως ιδανική για προσέλκυση νέων κατοικιών, επιχειρηματικών εγκαταστάσεων αλλά και ιδιαίτερων μορφών τουρισμού.
- Η πολύτιμη ιστορική και εκκλησιαστική κληρονομιά της επαρχίας Πεδιάδος (Βυζαντινές εκκλησίες, διάφορες αρχαιότητες, Ιερά Μονή Αγκαράθου κ.α)
- Η ευρύτερη περιοχή της Επαρχίας Πεδιάδος θεωρείται μια από τις λίγες περιοχές με τα μεγαλύτερα αποθέματα ΝΕΡΟΥ της Κρήτης (σχεδόν η μισή πόλη του Ηρακλείου υδρεύεται από εμάς).
- Σπάνιες φυσικές ομορφιές, Φαράγγι Κουνάβοι-Αστρακοί – Επισκοπή – Καρτερός, η περιοχή «Τουπάκι» στην Επισκοπή όπου κάθε χρόνο με την εορτή του Αγ. Γεωργίου πλήθος κόσμου από όλο το νομό Ηρακλείου θα επισκεφθεί την περιοχή.

Στο σημείο λοιπόν αυτό θα πρέπει να σημειωθεί πως μελετώντας κανείς όλες τις παραπάνω δραστηριότητες και έργα στο Νομό Ηρακλείου και συγκεκριμένα στο Δήμο Επισκοπής και τα οποία προέρχονται από την Τοπική Αυτοδιοίκηση, θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα πως αυτά μόνο θετικά αποτελέσματα μπορούν να επιφέρουν στο Δήμο και να βοηθήσουν την οικονομική του ανάπτυξη. Αποτελεί πραγματικότητα πως ο Δήμος Επισκοπής είναι ένας Δήμος ο οποίος χρειάζεται την ανάπτυξη, αφού οι μόνιμοι κάτοικοι στο συγκεκριμένο μέρος το χειμώνα είναι αρκετά λίγοι. Αν και έχουν διεξαχθεί

έργα τα οποία έχουν συμβάλει στην οικονομική άνθηση του Δήμου, εντούτοις η προσπάθεια χρειάζεται να εντείνει περισσότερο προκειμένου να μεγαλώσει ο μόνιμος πληθυσμός του δήμου καθώς πολλοί προτιμούν για μόνιμη κατοικία την πόλη του Ηρακλείου από τη στιγμή που είναι μόλις 25 χιλιόμετρα από το δήμο μας.

Βασικό πλεονέκτημα της κάθε αρχής τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί η διεξαγωγή έργων και σχετικών εκδηλώσεων σε ένα τόπο και τα οποία θα προσφέρουν οικονομική αδιέξοδο και θα προσελκύσουν σημαντικούς φορείς της περιοχής. Κάτι αντίστοιχο λοιπόν συμβαίνει και με το δήμο Επισκοπής, όπου από την παραπάνω ανάλυση έργων φαίνεται πως η προσπάθεια εκ μέρους της πολιτείας αλλά και των τοπικών φορέων κρίνεται ως άκρως επικοδομητική προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική ανάπτυξη.

Βιβλιογραφία

- ❖ ΕΣΥΕ, Βασική Έρευνα Διάρθρωσης Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Εκμεταλλεύσεων(Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας Έτους 1999/2000)
- ❖ ΕΣΥΕ, Απογραφές Γεωργίας – Κτηνοτροφίας 1991-2001
- ❖ Σ. Θεοφανίδης , Αγροτική Οικονομική, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1992
- ❖ Θ. Ανθοπούλου – Α. Μωησιδης , Από τον Αγροτικό Χώρο στην Ύπαιθρο Χώρα, Αθήνα 2001
- ❖ el.wikipedia.org/
- ❖ <http://www.oanak.gr/index.php/2009-06-23-06-14-24/2009-06-23-06-17-00#επισκοπή>
- ❖ <http://www.minirgric.gr/Greek/>
- ❖ <http://www.ers.usda.gov/Emphases/Harmony/>
- ❖ <http://www.ars.usda.gov/research/programs.htm>
- ❖ *Οδηγός του Πολίτη με Αναπηρία*, Υπουργείο Εσωτερικών, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, Μάρτιος 2007

- ❖ Νομοθεσία για τα Άτομα με Αναπηρία, Επιμέλεια Κ. Μπαρτζελιώτης, Εκδόσεις Σάκκουλα 2008
- ❖ Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπουργείο Εσωτερικών, 2009
- ❖ ΑμΕΑ, Διαμορφούμενη Κατάσταση στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Πολιτική, www.disabled.gr, 2008
- ❖ Οδηγίες Σχεδιασμού του Γραφείου Μελετών ΥΠΕΧΩΔΕ για ΑμΕΑ, «Σχεδιάζοντας Για Όλους»
- ❖ Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δελτίο Τύπου Σχετικά με την Προσβασιμότητα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στη Τοπική Αυτοδιοίκηση, 2/12/2003